МУСТАҚИЛЛИК АЙЁМИГА 7 КУН ҚОЛДИ

БУ — МЕНИНГ БАЙРАМИМ!
БУ — СЕНИНГ БАЙРАМИНГ!
БУ — ҲАММАМИЗНИНГ БАЙРАМИМИЗ!

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

24 август, шанба, 1996 йил
Сотувда эркин нархда. № 171 (1424)

ИСТИҚЛОЛ КАЛЕНДАРИ

1994 ЙИЛ 1 ИЮЛЬ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикасининг миллий валютасини муомалага киритиш тўғрисида»ги 1994 йил 16 июнь куни чиқарган Фармонига биноан, ўша йил 1 июлдан эътиборан мустақил республикамизнинг миллий валютаси-сўм муомалага киритилди.

Айтиш жоизки, юртбошимизнинг ушбу Фармони Ўзбекистон истиқлолининг асосларини тобора мустаҳкамлаш йўлидаги тарихий қадамлардан бири бўлди. Чунки миллий валюта — байроқ, герб, мадҳия, Конституция каби давлат ва халқ рамзи, мустақилликнинг муқаддас белгисидир. Халқимиз бу кунни орзиқиб кутган эди. Улар сўмнинг қадамини ҳосиятли билиб, катта шоду ҳуррамлик билан қарши олдилар.

Фармонда белгиланганидек: «Ўзбекистон Республикасининг миллий валютаси — «Сўм» Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг қиймати 1, 3, 5, 10, 25, 50, 100 «Сўм» бўлган қоғоз пуллари (банкнотлар) ва 1, 3, 5, 10, 20, 50 «Тийин» бўлган металл тангалар ҳолида нақд пул муомаласига» чиқарилди ва 1994 йилнинг 1 июлидан бошлаб Ўзбекистон Республикаси ҳудудида «Сўм» қонуний тўлов воситаси вазифасини бажара бошлади. Янги пул бирликлари республикамиз худудида мулкчилик шаклларидан қатъий назар, ҳамма жисмоний ва юридик шахслар томонидан барча турдаги тўловларга, шунингдек, банклар томонидан омонатларга ва ҳисоб варақаларига қўшиб қўйиш учун ҳеч қандай чекловларсиз қабул қилиниши Фармонда қатъий белгилаб қўйилди.

Янги валютамиз ниҳоятда гўзал ва нафис ишлангандир. Уларнинг чиройли миллий шаклларида муқаддас обидаларимизнинг тасвири акс эттирилган. Ипак пахтамизнинг майинлиги, тарихий ёдгорликларимизнинг жаҳонда мисли йўқ улуғворлиги, қуёшимизнинг заррин саховати, водийларимизнинг яшиллиги — ҳаммаси миллий валютамизда ўз мужассамини топгандир. Шунингдек, янги пул бирлигимизда буюк аллома Алишер Навоийга қўйилган ҳайкалнинг мовий тасвири, ҳазрат Баҳовуддин Нақшбанд мақбарасининг нурга йўғрилган сурати ҳам тасвирланган. Бу улуғ сиймоларимизнинг руҳи миллий пулимизни ҳалол меҳнат билан ишлаб топадиган ва ундан яхши мақсадлар йўлида фойдаланадиган кишиларимизни қўллаб-қувватлайди, иншооллоҳ!

Янги валютамиз муомалага киритилгандан буён орадан икки йилдан зиёдроқ вақт ўтди. Бу давр ичида у ўз қадрини мустаҳкамлаб, ишончли тўлов воситасига айланди. Бир сўз билан айтганда, бугунги кунда ўзбек сўми кун сайин қаддини кўтариб, жаҳонга юз тутиб бормоқда.

ҲАМКОРЛИГИМИЗ ЯНАДА МУСТАҲКАМЛАНАДИ

Олмати. 23 август (ЎзА махсус мухбири Аҳмад ХЎЖА хабар қилади).

БУГУН ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВ БОШЧИЛИГИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН ДЕЛЕГАЦИЯСИ ҚОЗОҒИСТОН ПОЙТАХТИГА КЕЛДИ. БУ ЕРДА ЎЗБЕКИСТОН, ҚОЗОҒИСТОН, ҚИРҒИЗИСТОН РЕСПУБЛИКАЛАРИ ДАВЛАТЛАРАРО КЕНГАШИНИНГ ЙИҒИЛИШИ БЎЛДИ.

Кенгаш қатнашчиси бўлган давлатлар бошлиқлари — И. Каримов, А. Акаев, Н. Назарбоев Марказий Осиё минтақасида интеграция жараёнларини янада чуқурлаштириш, мазкур мамлакатлар ўртасида барпо этилган ягона иқтисодий маконни ривожлантириш билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилдилар. Россия ва Тожикистонни давлатлараро кенгашига кузатувчи сифатида қабул қилиш тўғрисидаги масала кўриб чиқилди.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли ҳужжатлар қабул қилинди.

Шу кунларда қозоқ халқи атоқли оқин Жамбул Жабаев таваллудининг 150 йиллигини кенг нишонламоқда. Олматидаги республика саройида ана шу санага бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Йиғилишда Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов нутқ сўзлади.

Мамлакатимиз раҳбарига Олмати сафарида Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Х. Жўраев, Матбуот котиби М. Муҳаммад Дўст ва бошқа расмий кишилар ҳамроҳлик қилди.

Сафар ҳақидаги батафсил ахборот матбуотда эълон қилинади.

***

Шу куни Президент Ислом Каримов Тошкентга қайтиб келди. Давлатимиз раҳбарини республика Олий Мажлиси Раиси Э. Халилов, Бош вазир Ў. Султонов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Б. Ғуломов, Тошкент шаҳар ҳокими К. Тўлаганов ва бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

СЕМИНАР ЎТКАЗИЛДИ

Республика Адлия вазирлигида «Ўзбекистон Республикасида давлат хизмати тўғрисидаги қонунларни ривожлантириш муаммолари ва тамойиллари» мавзусида семинар ўтказилди.

Анжуман Адлия вазирлиги ҳамда Европа Иттифоқи комиссиясининг «Таъсис» дастури ташаббуси билан уюштирилди. Унда тегишли вазирлик ва идоралар, республика ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг, шунингдек Европа Иттифоқи «Таъсис» дастурининг вакиллари иштирок тди.

Анжуман иштирокчиларини Европа Иттифоқи комиссиясининг «Таъсис» дастури бошлиғи Х. Марже самимий қутлади.

Учрашувда таъкидланганидек, ҳозирги пайтда Ўзбекистонда давлат хизмати тизимини ислоҳ қилиш учун зарур барча шароит яратилган. Давлат хизматчиларининг мақомини белгилаб берувчи қонун қабул қилиш зарурати ҳам етилди. Чунки иқтисодий ва сиёсий ислоҳотларнинг муваффақияти кўп жиҳатдан бошқарув ходимларини тайёрлаш савиясига, уларнинг республикада ўзгаришларни амалга ошириш қобилиятига боғлиқ. Бу эса, мамлакатнинг бозор иқтисодиётига ўтиши даврида айниқса муҳимдир.

Давлат хизматини ислоҳ қилишнинг асосий йўналишлари кўриб чиқилди, бутун қонунчилик фаолиятида республика Конституциясининг устуворлиги таъкидланди, ўзбекистонлик ҳуқуқшуносларнинг Европа Иттифоқи «Таъсис» дастури билан ҳамкорлигининг аҳамияти тўғрисида гапирилди.

Семинарда давлат хизмати ва давлат хизматчиларининг мақоми тўғрисида қонун лойиҳаси бўйича тавсиянома қабул қилинди.

(ЎзА).

АЁЛЛАРИМИЗ ОМОН БЎЛСИН, ЁШЛАРИМИЗ ҲАМ!

Наманганда бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида жамият тараққиётида хотин-қизларнинг тутган ўрни ва уларни иқтисодий муҳофаза қилиш муаммоларига бағишланган семинар бўлди. Семинар республика Хотин-қизлар қўмитаси ва Германиянинг Конрад Аденауэр номидаги жамғармаси ҳамкорлигида уюштирилди. Унда вилоятдаги бир қанча шаҳар ва туман ҳокимлари ўринбосарлари, аёл раҳбарлар ва тадбиркорлар, вилоят хотин-қизлар қўмитаси фаоллари иштирок этди.

Семинар иштирокчилари аёл раҳбарлар муваффақият билан бошқараётган бир неча хусусий фирмалар иши билан танишди.

Семинарда республика Бош вазири ўринбосари, республика хотин-қизлар қўмитаси раиси Д. Ғуломова иштирок этди.

* * *

Айни пайтда Наманганда «Камолот» ёшлар жамғармаси ва республика Товар ишлаб чиқарувчилар ва тадбиркорлар палатаси ҳамда Конрад Аденауэр номидаги жамғарма ҳамкорлигида ёшлар учун ҳам семинар ўтказилди. Семинар иштирокчилари ёшларнинг ижтимоий-иқтисодий жараёнларни тезлаштириш ҳамда республикамизда кичик ва ўрта бизнесни янада ривожлантиришга кўмаклашишни қўллаб-қувватлаши борасидаги имконияти масалаларини муҳокама қилдилар.

Семинар ишида республика ёшларининг «Камолот» жамғармаси раиси Ҳ. Абдураимов иштирок этди.

(ЎзА).

«ВАТАНПАРВАР»НИНГ БИРИНЧИ РЕСПУБЛИКА ҚУРУЛТОЙИ

23 август куни Тошкентда Ўзбекистон Республикаси мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилотининг биринчи қурултойи бўлди. Қурултойда мазкур ташкилот Марказий кенгашининг раиси генерал-майор Ж. Шоҳмардонов маъруза қилди.

Маърузада ва қурултой делегатларининг нутқларида «Ватанпарвар» ташкилоти республика Президенти Ислом Каримовнинг, ҳукуматнинг ғамхўрлиги ва мададини доимо ҳис этиб тургани таъкидланди. Бундай ғамхўрлик ва мадад туфайли «Ватанпарвар» жамоат ташкилоти республика мудофаасини мустаҳкамлашга кўмаклашиш, ёшларни меҳнатга, Ватанни мудофаа қилишга тайёрлаш, спортнинг техник турларини ва техника ижодкорлигини ривожлантириш, фуқароларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш борасида муҳим вазифаларни ҳал этишга муваффақ бўлди.

Қурултойда мудофаага кўмаклашувчи ташкилотнинг барча тузилмаларини ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлаш — ташкилотнинг бундан буёнги самарали фаолиятининг асосий шарти экани алоҳида қайд этилди. Бу иш, айниқса, Тошкент, Самарқанд, Сурхондарё ва Бухоро вилоятларида яхши йўлга қўйилгани таъкидланди. Жамоат ташкилотининг Самарқанд шаҳар кенгаши фаолияти намуна қилиб кўрсатилди. Бу ерда сўнгги 2-3 йил ичида бошланғич ташкилотлар сони тез кўпайган.

Қурултойда «Ватанпарвар» бугунги кунда ўттиздан ортиқ касб бўйича мутахассислар тайёрлаётгани қайд этилди. Илгари ДОСААФ 10 хил касб бўйича мутахассис тайёрлар эди, холос. Сўнгги беш йил ичида ўн минглаб техника мутахассиси тайёрланди.

Ташкилот фаолиятида оммавий касбдаги техника мутахассислари тайёрлаш алоҳида ўрин тутади. Беш йил мобайнида юз минглаб ана шундай мутахассислар тайёрланди. Бу вазифанинг ҳал қилиниши мудофаа соҳасида ҳам, халқ хўжалигида ҳам катта аҳамиятга эга. Бу иш Тошкент шаҳри ва пойтахт вилояти, Фарғона, Наманган, Самарқанд вилоятлари мудофаага кўмаклашиш ташкилотларида яхши йўлга қўйилган.

Қурултойда ана шу ижобий натижалар билан бир вақтда «Ватанпарвар» фаолиятида йўл қўйилган камчилик ва нуқсонлар тўғрисида ҳам гапирилди, уларни бартараф этиш йўллари муҳокама қилинди. Бу масала ҳисобот маърузаси юзасидан қурултой қабул қилган қарорда ўз аксини топган.

Қурултой мудофаага кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилотининг Марказий кенгашини сайлади. Генерал-майор Ж. Шоҳмардонов қайтадан Марказий кенгаш раиси этиб сайланди.

Қурултойда республика мудофаа вазири, генерал-полковник Р. Аҳмедов нутқ сўзлади.

(ЎзА).

ВАЛЮТА БИРЖАСИДА

Ўзбекистон Республикаси Валюта биржасида 1996 йил 23 августда бўлиб ўтган савдода Ўзбекистон Республикасининг хорижий валютада операцияларни амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлган банклари иштирок этди.

Сотув ҳажми 36,73 миллион АҚШ долларини ташкил этди. Бир АҚШ долларининг қиймати 39,00 сўм даражасида қайд этилди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1996 йил 24 августдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади: *)

1 Австралия доллари	30,86
1 Австрия шиллинги	3,72
1 Англия фунт стерлинги	60,47
10 Бельгия франки	12,72
1 Голландия гульдени	23,36
10 Греция драхмаси	1,64
1 Дания кронаси	6,78
1 БАА дирхами	10,62
1 АҚШ доллари	39,00
1 Миср фунти	11,50
1 Ирландия фунти	62,72
1 Исландия кронаси	0,59
10 Испания песети	3,10
100 Италия лираси	2,57
1 Канада доллари	28,49
10 Хитой юани	0,47
1 Қувайт динори	130,33
100 Ливан фунти	2,50
1 Малайзия ринггити	15,65
1 Германия маркаси	26,19
1 Норвегия кронаси	6,05
1 Польша злотийси	14,23
10 Португалия эскудоси	2,55
1 Сингапур доллари	27,66
1000 Туркия лираси	0,45
1 Финляндия маркаси	8,63
1 Франция франки	7,68
1 Швеция кронаси	5,90
1 Швейцария франки	32,32
1 ЭКЮ	49,34
10 Жанубий Корея вони	0,48
10 Япония иенаси	3,60
1000 Россия рубли	7,34
1000 Украина карбованеци	0,22
1000 Белорусь рубли	2,75
1 Эстония кронаси	3,27
1 Латвия лати	71,04
1 Литва лити	9,75
1 Қозоғистон тенгеси	0,58
1 Қирғизистон соми	3,19

***) Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.**

Ваколатли банклар эркин муомаладаги нақд валютани айирбошлаш шохобчалари орқали сотишда уларнинг сотиш ва харид қилиш қийматини талаб ва таклифдан келиб чиққан ҳолда мустақил равишда белгилайдилар. Валютани аҳолидан сотиб олишда воситачилик ҳақи олинмайди.

• Жаҳон матбуоти саҳифаларида

Ўзбекистон Президенти Ислом КАРИМОВ:

ЎЗГАНИНГ ИЗИДАН ЮРИШГА ШОШИЛМА

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовни кўпинча амалиётчи, деб аташади. Буни у инкор этмайди. Жуда бўлмаганда у маҳмаданаликка, қандайдир сиёсий мавҳум гапларга қатъий реалликни қарама-қарши қўяди. Зеро, унинг фикрича, ғояга ўзича аллақандай қимматли нарса деб эмас, балки, энг аввало, ҳар кунги фаолиятнинг воситаси, деб қараш лозим.

Мана, Ислом Каримов Ўзбекистондаги замонавий жараёнлар ҳақида ва мамлакатнинг янги аср бўсағасидаги халқаро сиёсий ва иқтисодий манфаатлар миқёсида кўзда тутган мақсадлари тўғрисида нималар дейди. Хусусан:

...СТРАТЕГИК МАҚСАДЛАР ҲАҚИДА

Бугун бизнинг жамиятимиз тарихий чорраҳа бошида турибди — биз республикани миллий-давлат, ижтимоий-иқтисодий ва маънавий-ахлоқий жиҳатларда янгилайдиган ўз йўлимизни ишлаб чиқишимиз лозим.

Бунда мустаҳкам бозор иқтисоди, очиқ ташқи сиёсатга таянган кучли демократик ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамияти қуриш бош мақсад бўлмоғи керак.

ЯНГИЛАНИШНИНГ ЎЗИГА ХОС ЙЎЛИ ҲАҚИДА

Бошқа давлатлар тараққиётида ижобий натижалар берган ва республика шароитида қўллашга мос бўлган барча самарали тажрибалардан фойдаланиш имкониятларини биз инкор этмаймиз. Шунинг билан бирга муайян усулни, гарчи бундай усул бирор-бир мамлакатда ижобий самаралар берган бўлса-да, кўр-кўрона қўллаш биз учун мутлақо маъқул эмас, деб биламиз. Маълумки, аниқ восита ва усуллардан келадиган самара бевосита уларни қўллаш мўлжалланган мамлакатнинг ўзига хос шарт-шароитларига боғлиқ. Аксинча, чиройли бўлиб туюлган, бироқ шароитга зид усулларни сунъий равишда жорий этилган жойларда иқтисодий ислоҳот, шубҳасиз, инқирозга юз тутган. Шу боис бизнинг ҳал этилиши лозим бўлган ижтимоий-иқтисодий муаммоларимиз ўзига хос ёндашувни талаб этади. Миллий урф-одатлар, мусулмонча турмуш тарзи ва шарқона маданий тараққиёт шуни талаб этади.

ГЕОПОЛИТИК ҲОЛАТ ҲАҚИДА

Ўзбекистон — Марказий Осиё ҳудудининг қоқ ўртаси, бу ҳудуддаги қўшни республикаларни ўзаро боғлаб турувчи бўғин. Тарих тақозоси туфайли Ўзбекистон Ғарбни Шарқ билан, Жанубни Шимол билан боғлайдиган Евроосиёнинг бош йўллари кесишган жойда жойлашган. Бу Буюк ипак йўлига муқобил, Евроосиё иқтисодий ва илмий-маданий кўпригини қуришнинг узоқ муддатли истиқболини олдинга суришга имкон беради. Республикада давлатлараро товар, капитал, ишчи кучлари транзити ва иқтисод, маданият ҳамда сиёсат соҳаларидаги миллий манфаатлар интеграциясининг ўзига хос ҳудудий марказига айланиш учун барча имкониятлар бор.

Ҳозир биз Пекинни Истанбул билан боғлайдиган Трансосиё магистралининг асосий қисми ҳисобланувчи Тажен — Серахс темир йўл тармоғи қурилишида ҳиссали ҳисоб асосида иштирок этаяпмиз. Шунингдек, Каспийдаги Оқтов бандаргоҳи таъмирида ва Хитой ҳамда Покистонга чиқишга имкон берадиган Андижон-Ўш-Эргаштом-Қашқар, Ҳинд океанига чиқишга йўл очадиган Термиз — Ҳирот-Карачи автомобиль йўлларини таъмирлаш ва қуришда ҳам бизнинг иштирокимиз кўзда тутилаётир.

ИНВЕСТИЦИЯЛАР ҲАҚИДА

Ўзбекистон валютани ўзи ишлаб топаётир, боз устига буни ғоятда уқувли, ақл-идрок билан амалга ошираётир. Биз ҳар қандай чет эл фирмаси кетидан қувмаймиз, балки танлов эълон қиламиз ва бу жараёнда танлаш бизнинг инон-ихтиёримизда. Биз жаҳон мамлакатларига садақа сўраб бормаймиз, балки ўзаро манфаатли ҳамкорликка интиламиз. Барқарор шарт-шароит, инвесторларга берилган имтиёзлар чет эл капиталини жалб этишда бизнинг имкониятларимизни оширмоқда.

МДҲДА ИШТИРОК ЭТИШ ҲАҚИДА

МДҲ давлатлари билан иқтисодий алоқаларни ривожлантиришнинг сифат жиҳатдан янгича йўсини туфайли биз ўзаро савдо-сотиқда ижобий натижаларга эришдик.

Ўзбекистон Ҳамдўстликка кирувчи давлатлар билан ўз муносабатларини кўпёқлама давлатлараро ва ҳукуматлараро шартномалар ва келишувлар асосида ҳам, тўғридан-тўғри икки ёқлама алоқалар, ўзаро манфаатли савдо-иқтисодий, илмий-техникавий ва маданий алоқалар асосида ҳам қуришни мақсад қилган.

Ўзбекистоннинг МДҲ давлатлари билан ўзаро муносабатларидаги муҳим масала — бу мустақил Россия билан тенгҳуқуқли алоқаларни ривожлантириш ҳамда мустаҳкамлаш ва унинг имкониятларига таянишдир.

ТОЖИКИСТОН ҲАҚИДА

Фақат Тожикистон эмас, шу билан бирга Афғонистондаги бугунги вазиятдан келиб чиқиб, тожик-афғон чегарасидаги аҳволга қаратилаётган эътиборни етарли, деб айтиш қийин. Ҳали бу жанжалнинг кўлами ва оғир оқибатлари, бутун жаҳонга етказиши эҳтимоли бўлган мудҳиш жароҳатлари тўлалигича тушуниб етилгани йўқ.

Ўзбекистон экстремизм, террорчилик, диний маҳдудликнинг ҳар қандай кўринишларини қатъий қоралайди ва жанжални, муаммоларни сиёсий воситалар орқали тинч йўл билан, қарама-қарши томонларнинг музокаралари орқали бартараф қилинишини ёқлайди.

***

... Ислом Каримовнинг айтган ушбу фикрлари — ўз вақтида «Соғлом тафаккур стратегияси» деб номланган, Ўзбекистоннинг янгиланиш йўллари, шунингдек, республиканинг жаҳондаги ўрни ҳақида Президентнинг концепциясидан олинган айрим чизгилар. Бу концепция тўлалигича «Палея» нашриётининг «XX аср халқ доҳийлари» туркумида нашр этилган «Барқарорлик ва ислоҳотлар» номли китобида ўз аксини топган. Яқинда Москвадаги Ўзбекистон элчихонасида ушбу нашрнинг тақдимоти бўлиб ўтди. Китоб муҳокамасида иштирок эттанларнинг фикрига қараганда, бу асар бутун собиқ совет ҳудудида кечаётган бугунги улкан ижтимоий ўзгаришлар ва келгуси асрда қандай ижтимоий-сиёсий тамойиллар қарор топиши билан қизиққан кишиларнинг эътиборини жалб этиши шак-шубҳасиз.

Александр ШИНКИН,
«Российская газета».

Канаданинг «Торонто стар» газетаси келажак компьютерлари ҳақида ҳикоя қилди. Газетанинг ёзишича, бутун жаҳон компьютер инқилобининг кейинги қадами кўринмас компьютерлар яратиш билан боғлиқ бўлади. Ҳозирданоқ АҚШ Қуролли кучларида аскарларнинг марш-брослар олдидан компьютер таблеткалар истеъмол қилиши йўлга қўйилди. Мазкур компьютернинг афзаллик томони шундаки, у югураётган аскарнинг тана ҳарорати ошиб кетганида унинг югуришини тўхтатиш лозимлиги ҳақида офицерга сигнал беради. АҚШ Ҳарбий-денгиз кучларида эса ярадор бўлганларга тезкор ёрдам бериш лозимлиги ҳақида медикларга хабар берилган, компьютер кийимлар яратиш устида иш олиб борилмоқда. Газетада ёзилишича, бундай компьютерлар учун энергия манбаини қидириш асосий муаммо ҳисобланади. Маълумки, батерeяларнинг оғирлиги ва уларни мунтазам алмаштириб туриш зарурлиги туфайли ундан фойдаланиб бўлмайди. Шу туфайли Массачусетск технология инситутида инсон танасидан қувват оладиган компьютерлар яратиш имкониятлари ўрганилмоқда, деб хабар беради «Торонто стар».

***

«Вашингтон пост» газетаси америкалик неонацист Гэри Лаук устидан Гамбургда бўлиб ўтган суд жараёни ҳақидаги материални чоп этди. Лаук ирқий нафратни тарғиб қилганлиги ва тақиқланган ташкилотларнинг рамзларидан фойдаланганлиги учун 4 йилга қамоқ жазосига ҳукм қилинди. Лаук адвокатларининг фикрича, у жазоланишга сабаб бўлган омиллар билан шуғулланиш Қўшма Штатларда бутунлай мумкин ва қонуний асосга эга. АҚШ Конституцияси тўлиқ сўз эркинлигини кафолатласа-да, айни пайтда худди Германиядаги каби бу ерда ҳам фашистча ва антисемитча нашрларни тарқатиш тақиқланади.

Лаук 1995 йил сентябрда Данияда неонацистлар ташкилотининг конгрессида қатнашаётган чоғида ҳибсга олиниб, Германия ҳукумати ихтиёрига топширилган эди. У 20 йил давомида нацистлар рамзлари ва брошюраларини Германияга олиб кирганлиги немис ҳукуматига уни ҳибсга олиш ва топшириш учун ҳуқуқий асос беради.

***

Британиянинг «Дейли телеграф» газетасида Голливуд кино юлдузи Мэрлин Монронинг 1962 йил 4 августдаги сирли ўлими сабаблари ҳақидаги мақола эълон қилинди. Бугунги кунда актрисанинг ўлими ҳақида жуда кўплаб тахминлар мавжуд. Далилларнинг шаҳодат беришича, аслида у ўзини ўзи ўлдирмаган. Мэрлин Монро биографларининг айтишларича, актриса АҚШнинг ўша пайтдаги Президенти Жон Кеннедининг укаси Роберт Кеннедининг буйруғи билан ўлдирилган. Сабаби, Мэрлин Монро унинг жазмани бўлиб, Вашингтоннинг сиёсий ўйинларидан ҳам бохабар эди ва агар Роберт Кеннеди унга уйланмаса, бу сирларни ошкор қилиш билан уни чўчитган. Монронинг дўстларидан бири актриса билан сўнгги учрашувини хотирлашича, у ўлими арафасида Кеннедининг дўқ-пўписаларидан жуда хавотирга тушган ва бу ердан бош олиб кетишини айтган. Кейинги кунлардан бирида эса ўз тўшагида ўлиб ётган ҳолда топилган. Унинг врачи Мэрлин Монро ака-ука Кеннедилар буйруғи билан ўлдирилганлигига бутунлай ишончи комил, деб ёзади «Дейли телеграф».

• Олий Мажлис қўмиталарида

ҚОНУН ИЖРОСИ БИЛАН ҲАЁТИЙДИР

Олий Мажлиснинг Фан, маориф, маданият ва спорт масалалари қўмитаси ташаббуси билан Фарғона вилоятида «Таълим тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг ижро этилиши ўрганиб чиқилди. Ушбу Қонун 1992 йил 2 июлда қабул қилинганди. Қўмита раиси, академик Асқар ХОЛМУРОДОВ билан суҳбат ана шу хусусда.

— Фарғона вилояти маорифчилари ўз ютуқлари ва анъаналари билан республикамизда салмоқли мавқега эгадир. Биз ўтказган тадбир натижаларида ҳам бу ҳол аниқ кўриниб турди. Вилоятда истиқлол йилларида таълим-тарбияни янгича ташкил этиш, билим даргоҳларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, ўқитишда илғор усулларни жорий қилиш борасида сезиларли ютуқлар қўлга киритилган. Жумладан, вилоят мактабгача тарбия муассасаларига болаларнинг жалб этилиши ўтган йили 33,8 фоиз (республика бўйича ўртача кўрсаткич 26,1 фоиз)ни ташкил этган. Бу — Тошкент шаҳридан кейинги иккинчи юқори кўрсаткич. Суҳбатни айнан шу далилдан бошлашимиз беҳуда эмас. Негаки, боғча тарбияси эртанги, кундаги мактаб ҳаётидир. Бу эса Фарғонада ижобий ҳал қилинган. Ёки вилоят ҳокимининг 1994 йил 16 майда қабул қилган қарори билан 2000-йилгача мазкур Қонунни татбиқ этиш кўрсаткичларида 35 мактабни мустақил молиявий бошқарувга ўтказиш мўлжалланган. Бундай типдаги билим даргоҳи бутунлай янгилик эканлигини алоҳида таъкидлаш жоиз. Шунингдек, мазкур қарорда 800 га яқин таълим муассасасини қўшимча компьютерлаштириш, 69 янги турдаги ўқув даргоҳи, 300 уй-боғчаси, 106-боғча-бошланғич мактаб ва боғча-гимназиялар ташкил этиш белгиланган. Янги турдаги ўқув масканлари — гимназия, лицейлар сонини ошириб бориб, вилоятда олий ўқув юртлари билан узвийлик таъминланган. Охунбобоев, Сўх туманларида ва Марғилон шаҳрида Андижон тиббиёт институти, Фарғона шаҳрида Фарғона университети билан ҳамкорликда ихтисослаштирилган синфлар очилган. Таълимнинг пойдевори бўлган бошланғич синфларда ўқитиш савиясини юқори даражага кўтариш борасида бой тажриба тўпланган. Мактабларда таълимнинг ҳаётийлигини таъминлаш, миллий қадриятлар асосида болаларда ватанпарварлик қарашларини мустаҳкамлаш мақсадида маҳаллий ва ўлкамиз тарихига доир янги дарслар жорий қилинган. «Рўзғоршунослик», «Муомала маданияти», «Руҳшунослик», «Электроника ва ЭҲМда ишлаш» каби янги дастурлар болаларда ҳаётий малакаларни ривожлантиришда қўл келмоқда.

Риштон ва Боғдод туманларидаги икки мактабда «Уста-шогирд» марказлари ташкил қилиниб, уларда 450 нафарга яқин ўқувчи ҳунармандчилик сирларини ўрганган.

Чет тилларни чуқур ўргатишга алоҳида эътибор берилмоқда. Ўтган тўрт йил давомида вилоятдан 15 нафар ўқувчи АҚШнинг «Акселс» жамияти томонидан ўтказилган танловда ғолиб чиққан. Ўтган йиллар давомида Германиянинг Гёте университети ва францияилик чет тили мутахассислари иштирокида илмий-амалий анжуманлар ўтказилган.

Келаётган янги ўқув йилидан бошлаб 1-синфларга савод ўргатиш лотин графикасига асосланган ўзбек алифбосида олиб борилади. Вилоятда бу борадаги асосий ишлар маромига етказилди.

Шунингдек, вилоятда иқтидорли ўқувчиларни рағбатлантириш, ўқитувчиларнинг ижтимоий ҳимоялаш борасида ҳам ибратли ишлар амалга оширилди. Мактабларни таъмирлаш, янги ўқув йилига тайёрлаш борасида оталиқ ташкилотларнинг ёрдами доимий бўлмоқда...

— Муаммою камчиликлар-чи, йўқмикан?

— Бор, албатта. Масалан, умумтаълим мактабларида ўқувчилар билимини баҳолаш ҳанузгача эскича қолмоқда. Олайлик, чорак давомида ўқувчи олган уч-тўртта баҳонинг ўртача арифметик миқдори чораклик баҳоларни, ўртачаси эса йиллик баҳоларни касб этмоқда. Бундай усул болалар билимини барча машғулотлар бўйича узлуксиз баҳолаш имконини бермайди. Ёки назарий билимлар билан амалий кўникма ва малакалар ўртасида уйғунлик таъминланган, деб бўлмайди. Мактабларнинг илмий лабораториялари ёки тажриба участкалари ночор аҳволга тушиб қолган.

Иқтидорли болаларни ўқитиш учун ажратилган имкониятлар ниҳоятда кам. Олайлик, Фарғона вилояти мактабларида ўқиётган ўқувчиларнинг атиги 2,3 фоизи фанлар чуқур ўқитиладиган мактабларда, 1,2 фоизи эса лицей, гимназияларда таҳсил олади. Кўплаб қобилиятли болалар махсус шароитли муассасаларда ўқиш имкониятларига эга эмаслар. Бунинг устига оммавий мактабларда табақалаштирилган дастурлар қўлланилмайди. Хуллас, мактабларимиз бу борада шўро замонида жорий этилган «тенглик» қолипини синдириб чиқа олгани йўқ. Ҳолбуки, табиий туғма қобилият боланинг келажаги учун жуда катта омил ҳисобланади.

Қонун ижросини ўрганиш чоғида қатор туманлар ўқитувчилари билан аноним савол-жавоблар ўтказдик. Сўралган ўқитувчи ва тарбиячиларнинг 74,4 фоизи ўз соҳаси бўйича мавжуд ўқув дастурларини қайта ишлаш, тўлдириш ёки янгидан тузишга зарурат мавжудлигини; 93,5 фоизи ўқув-услубий адабиётлар, 84,5 фоизи янги дарсликлар етишмаслигини; 79,5 фоизи ўқувчилар билимини баҳолашнинг янги усулларини ишлаб чиқиш; 65,4 фоизи ўқувчилар давоматини яхшилаш; 80 фоизи ота-оналарнинг болаларни тарбиялаш ва уларга таълим беришдаги ролини ошириш; 83,4 фоизи ўқув моддий таъминотни такомиллаштириш; 72,4 фоизи амалдаги «Таълим тўғрисида»ги қонунга тегишли қўшимчалар ва ўзгартишлар киритиш зарурлиги ҳақида таклиф ва мулоҳазалар билдирдилар.

— Асқар Ғаниевич, халқ маорифи соҳасида жиддий муаммолар тўпланиб қолгани турли доираларда кўп такрорланаяпти. Ниҳоят, замон сўроғи бўлиб турган саволларга жавоб бериш керак-ку! Ана шу вазифани бажариши лозим бўлган механизм қандай ишлаяпти?

— Ҳақиқатан, муаммолар ечимини топиш, аввало, халқ таълими тизимини бошқариш бўғинларининг масъулиятини оширишни тақозо этмоқда. Ҳар бир ҳолат ҳуқуқий ҳужжатларда акс этиши лозим. Бунинг учун эса шу соҳанинг мутасаддилари — Халқ таълими ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирликлари ташаббускор бўлиши, вазиятни чуқур таҳлил этган таклифлар билан белгиланган тартибда чиқиши керак. Аҳвол ана шундай фаолликни тақозо этмоқда...

«Халқ сўзи» мухбири Ҳаким САТТОРИЙ суҳбатлашди.

БЕҚИЁС ТУЙҒУ

Мустақилликка беш йил тўлди. Тарих учун киприк қоққудек бўлган шу муддатда диёримизда асрларга татигулик ишлар амалга оширилди. Халқимизда мустақиллик тафаккурининг барқарор шаклланиб бораётгани, сиёсий онг ва миллий уйғонишнинг кучайгани, маънавиятимиз, қадриятларимиз ва мафкурамиз қайта тикланиб бориётгани, давлатчилигимизнинг мустаҳкамланаётгани қўлга киритилган ютуқларнинг, шак-шубҳасиз, энг муҳимларидандир.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Иқтисодий ислоҳотлар ва тадбиркорликни ривожлантириш қўмитаси котиби, сиёсатшунос олим Турсунбой ФАЙЗУЛЛАЕВ билан суҳбатимизда ана шулар ҳақида мулоҳаза юритилади.

— Турсунбой ака, мустақиллигимизнинг беш йиллиги сарҳисоб қилинаётган кунларда Сиз унинг самаралари ҳақида қандай фикрдасиз?

— Мен депутат этиб сайланган 101-Чуст сайлов округида сайловчилар билан яқинда бўлиб ўтган учрашув пайтида бир мўйсафид сўз олиб, юртбошимиз омон бўлсин, Ўзбекистонимизга кўз тегмасин, деб истиқлол ҳақида тўлқинланиб гапирди. Биз кўрган қийинчиликлар олдида ҳозирги мушкулотлар ҳеч нарса эмас, у вақтинчалик ва тезда ўтиб кетади, Яратганга шукр, деб қолди. Учрашувлар жараёнида шунга амин бўлдимки, бу фақат бир кишининг фикри эмас, балки туман, вилоят меҳнаткашларининг, бутун халқимизнинг дилидаги гаплардир.

Хоҳ жамоат жойларида, хоҳ расмий учрашувларда бўлайлик, кишилар Ўзбекистондаги бугунги ижтимоий-сиёсий барқарорликка, тинчлик, осойишталикка шукроналар айтиб, мустақиллигимиздан, у берган самаралардан мамнун эканликларини изҳор қилишмоқда.

Жаҳон тарихидан шу нарса маълумки, ҳар бир халқ тарихида у турли воқеа-ҳодисаларга бойлиги билан ажралиб турадиган даврлар бўлади, айни чоғда тарихий ривожланиш жараёнида ҳар бир халқ пасайиш ва кўтарилиш, турғунлик ва ривожланишни ўз бошидан кечиради. Бу ҳақиқатни Ўзбекистон тарихига татбиқ қилсак, юртимиз тарихида халқнинг истеъдоди, ақл-заковати, маданияти даражаси умумжаҳон . маданиятига салмоқли ҳисса қўшган даврлар кўп бўлганлигининг гувоҳи бўламиз. Хусусан, маданиятимиз тараққиётида IX—XII асрлар ана шундай беқиёс аҳамият касб этган.

Айни чоғда ўзбек халқи тарихида рўй берган баъзи улкан воқеалар, даврлар силсиласи ичидан етишиб чиққан буюк давлат арбоблари фаолияти жаҳон тараққиётига, унинг сиёсатига катта таъсир кўрсатган. Жумладан, Буюк Амир Темурдек сиёсатдонни тарих саҳнасига олиб чиққан XIV-XV-XVI асрлар жаҳон тарихида ана шундай ўринга эга. Шу нуқтаи назардан Ўзбекистон мустақилликка эришганидан кейинги йилларни, катта тарихий ўзгаришларга бой, ўзбек халқининг миллий ўзлигини англаши кучайган, миллий уйғониш юз берган давр, деб таъкидлаш ўринлидир. Аниқроғи, бу даврни IX—XII,XIV—XVI асрларда Ўзбекистон ҳудудида юз берган кўтарилиш даврининг янги мазмун билан такрорланиши, XX—XXI асрларда Ўзбекистон тарихидаги янги юксалиш даврининг бошланиш йиллари, деб айтиш жоиздир...

— Истиқлол йилларида рўй берган ўзгаришлардан қай бирини алоҳида ажратиб кўрсатган бўлардингиз?

— Менимча, мустақиллигимиз берган энг бебаҳо самара, энг буюк ютуқ — бу халқимизда тўла маънода мустақиллик тафаккурининг шаклланганлиги, миллий уйғониш кучайганлигидир. Мустақиллик йилларида халқимизнинг сиёсий онгида шундай ўзгариш юз бердики, эндиликда одамларимизда тамоман янгича дунёқараш — истиқлол ғоялари шаклланди. Ўзбекистоннинг буюк келажагини таъминлаш фақат мана шу мустақиллик орқалигина амалга ошишига уларда тўла ишонч вужудга келди. Бу, албатта, мустақиллик йилларида қўлга киритилган ютуқларнинг энг асосийси ва муҳимидир.

Агар Ўзбекистон эришган мустақилликнинг маънавий пойдевори ва ғоявий асоси ҳақида кенгроқ мушоҳада қиладиган бўлсак, мустақилликка эришиш ғояси халқимизга азалдан мерос, бу мақсад халқимиз учун туғма туйғу эканлигини таъкидлаш ўринлидир. Юртбошимиз И. Каримов «Буюк келажагимизнинг ҳуқуқий кафолати» номли рисоласида: «Ўзбек миллати азалдан ўз фикри-зикри, ўз истиқлоли учун курашиб яшаган. Бунга мозий гувоҳ. Миллатимиз тарихи ҳақидаги ҳақиқат юртимизнинг фидоий, ўз йўлидан, маслагидан, сўзидан қайтмайдиган фарзандларига очилиши лозим. Билишимиз шарт бўлган саҳифаларни қунт билан варақлаш ҳаммамиз учун ҳам қарз, ҳам фарз», деганда минг бора ҳақдир. Халқимизнинг узоқ тарихи у ўз ўтмишида озодлик, истиқлол учун тинимсиз кураш олиб борганлиги кўп замонлар бошқалар зулми ва таъсирида бўлганлигидан гувоҳлик беради.

Дарҳақиқат, Туркистон тарихий ривожланишининг барча босқичларида тақсимланишга, унинг халқи эса ўзгалар томонидан таҳқирланишига, камситилишларга дучор бўлган. Халқимизнинг грек-македонияликлар зулмига, араблар истилосига, мўғул-татар босқинига ва ниҳоят, Чоризм мустамлакачилигига қарши олиб борган миллий-озодлик ҳаракатларини мавжуд тарихий манбалардан яхши биламиз. Айни чоғда яқин тарихимизда, шўролар ҳокимияти йилларида ҳам халқимиз Ўзбекистоннинг марказга тобелигига қарши, тарихий вазиятга қараб гоҳ ошкора, гоҳ пинҳона тарзда олиб борган курашларини янги манбалар орқали тобора чуқурроқ билиб боряпмиз.

Бинобарин, халқимиз азалазалдан ўз фикр-зикри билан, озод ва эркин яшаш учун интилган. Ва, ниҳоят, 1991 йил 31 августда Ўзбекистонни мустақил давлат деб эълон қилишга олиб келган тарихий жараён ҳам шу билан изоҳланади. Кишиларимизнинг Ўзбекистон истиқлоли ва истиқболи ҳақида қайғуриши, ўз халқининг, ўз Ватанининг қадр-қиммати, ор-номусини ҳимоя қилиши зарурлигини тобора чуқурроқ англаши кучаётганлиги ҳам ана шундандир. Оддий сайловчи қариянинг «мустақиллигимизга кўз тегмасин» деганида ҳам, ёшларимизнинг «биз мустақил Ўзбекистон фарзандларимиз», деб фикр билдираётганида ҳам, халқимизнинг Президентимизга юксак ишонч билдириб, унинг оқилона сиёсатини қўллаб-қувватлаётганида ҳам шу маъно бор. Бу масалага урғу бераётганимизнинг боиси шундаки, юртбошимизнинг мустақиллик сиёсати, халқимизнинг онгли тарзда Ўзбекистон истиқлолига содиқ эканлиги унинг Россия ижтимоий-сиёсий ҳаётида юз берган воқеаларга муносабатида ҳам яна бир бор жиддий синовдан ўтди.

Олий Мажлиснинг V сессиясида бутун халқнинг хоҳиш-иродаси ифодаланиб, Ўзбекистон ўзи танлаб олган мустақил демократик ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамиятини, ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиётини барпо этишга, жаҳон ҳамжамиятига қўшилишга қаратилган йўлдан ҳеч қайтмаслиги ва ўз мамлакатининг гуллаб-яшнашини, унинг барча фуқароларининг муносиб турмуш кечиришини таъминлаши қатъий уқтирилди.

Бу эса мустақиллик ғояларига содиқлик, озод, эркин яшашга интилиш азалдан халқимизга хос туғма туйғу эканлигини, айни чоғда бундай ғояга халқимиз ҳар қандай шароитда ҳам содиқлигини яна бир бор намоён қилди.

— Кишиларимизда мустақиллик онги чуқур илдиз отиб бораётганлиги ҳақида гапирар эканмиз, айни вақтда бу халқимизнинг ўз юртбошисига ишонч билан қараётганлигидан, унинг ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан қўллаб-қувватлаётганлигидан далолат беради. Шундай эмасми?

— Ҳа, шундай. XX аср охирида Ўзбекистон ўзининг ақл-заковатли фарзанди Ислом Каримовдек Президентни тарбиялаб, тарих саҳнасига олиб чиқди. Унинг Марказий Осиё давлатлари раҳбарлари орасида биринчи бўлиб тарихий шарт-шароитни тўғри баҳолай олгани ва катта жасорат билан Ўзбекистон мустақиллигини эълон қилгани халқимиз учун буюк тарихий ҳодисадир. Бу билан И. Каримов Ўзбекистон тарихида юртимиз истиқлолининг илҳомчиси, ташаббускори ва ташкилотчиси сифатида муҳим ўринга эга. У республика мустақиллигининг биринчи кунидан бошлабоқ, Ўзбекистон суверенитетини мустаҳкамлаш, миллий давлатчиликни қарор топтириш, Ўзбекистонни жаҳонга мустақил давлат сифатида танитиш, унинг жаҳон ҳамжамиятидан муносиб ўрин эгаллаши йўлида катта ғайрат ва шижоат кўрсатиб келмоқда. Мустақилликнинг биринчи йили арафасида юртбошимиз: «Ички ва ташқи сиёсатимиз йўналишлари, унинг мантиқи тўлалигича пировард мақсад — чинакам мустақил Ўзбекистонни барпо этиш мақсади билан белгиланади», деб кўрсатган эди. Бу фикр Президентнинг барча нутқ ва мақолаларида изчиллик ва қатъийлик билан таъкидланмоқда.

Ҳатто шу йилнинг март ойида собиқ Иттифоқдаги айрим республикалар чуқурлаштирилган интеграция жараёнига қўшилиб, шартномалар имзолашганда ҳам, Президентимиз халқнинг хоҳиш-иродасини билдириб, Ўзбекистон ўзига хос ва ўзига мос мустақил тараққиёт йўлидан қайтмайди, деб қатъий таъкидлади.

1992 йил 1 сентябрда республикада Ўзбекистон мустақиллигининг биринчи бор миллий байрам сифатида кенг нишонланиши билан мафкуравий ҳаётда мутлақо янги давр бошланганн сир эмас. Байрам арафасида Ўзбекистон Президенти И. Каримовнинг «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» номли асари нашрдан чиққани ҳам республика маънавий ва сиёсий ҳаётида муҳим воқеа бўлди. Тўғри, шу вақтга қадар Ўзбекистонда мустақиллик ҳақида у ёки бу тарзда гаплар бўлган. Бироқ мустақилликни қўлга киритиш, унинг назарий, иқтисодий ва маънавий жиҳатлари, истиқлолни мустаҳкамлаш йўллари бу даражада атрофлича талқин қилинмаган эди.

Айниқса, Ўзбекистон мустақилликка эришганидан сўнг бировлар ҳис-ҳаяжон билан, баъзилар оғир-вазминлик билан истиқлол ҳақида фикр юритдилар. Лекин унинг келажаги, истиқлолни янада мустаҳкамлаш ҳақида аниқ йўл-йўриқлар кўрсатиб берилмаганди. Ана шу нуқтаи назардан И. Каримовнинг «Ўзбекистоннинг ўз истиқлол ва тараққиёт йўли» номли асари республикада яратилажак истиқлол мафкураси учун назарий асос, маънавий ҳаёт учун аниқ йўл-йўриқ бўлди.

Асарнинг «Мустақил Ўзбекистонни ривожлантиришнинг маънавий ахлоқий негизлари» деб аталувчи бобида Ўзбекистонни янада ривожлантиришнинг ўз йўли тўртта негизга, яъни: — умуминсоний қадриятларига содиқлик; — халқимизнинг маънавий меросини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш; — инсоннинг ўз имкониятларини эркин намойиш қилиши; — ватанпарварлик каби муҳим омилларга таяниши ва булар истиқлол мафкураси учун асос бўлувчи қоидалар сифатида кўрсатиб берилгани ҳам фикримизнинг тасдиғидир.

Орадан муайян муддат ўтгач, мустақил давлатнинг дастлабки тажрибаларини таҳлил қилиб, юртбошимиз ўзининг иккинчи китоби — «Ўзбекистон — келажаги буюк давлат» номли асарини яратдики, бу китобда кейинги йилларга хос баъзи бир хусусиятлар, қадриятлар ҳақида фикр юритилади. Жумладан, халқ онгида кескин ўзгариш юз берганни, истиқлол туфайли она-заминга, Ватанга кучли меҳр-муҳаббат шакллана бошлаганлиги қониқиш билан қайд этилди.

Мустақиллигимизнинг тўрт йиллиги арафасида нашр этилган И. Каримовнинг «Ўзбекистон иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлида» китоби ижтимоий йўналтирилган барқарор бозор иқтисодиётига, очиқ ташқи сиёсатга эга бўлган кучли демократик ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамиятини барпо этишга, инсон учун муносиб турмуш тарзини вужудга келтириш, жамиятни маънавий-ахлоқий янгилаш ҳамда тараққий эттиришнинг назарий ва амалий масалаларини белгилаб беришга бағишланган.

Бугунги кунда жаҳоннинг кўп мамлакатларида бу асарни қизиқиб ўрганаётганликлари ҳам китобнинг назарий ва амалий хулосалари бошқа мамлакатларга ҳам қўл келишидандир. Хуллас, Президентимиз ўзи яратган бир қатор асарларида илгари сурилган қоида ва қарашлари билан дастлабки йилларда маънавий ҳаётда юз берган мафкуравий бўшлиқни тўлдирди, яратилаётган истиқлол мафкураси учун назарий замин яратди, жаҳон миқёсидаги мустақиллик ҳаракати назарияси ва амалиётига муносиб ҳисса қўшди.

Шу боисдан ҳам, И. Каримов бугунги кунда нафақат Ўзбекистонда, балки жаҳонда билимдон йирик сиёсатчи ва катта давлат арбоби, миллий давлатчиликни шакллантиришнинг ташаббускори ва ташкилотчиси сифатида танилди. Юрт мустақиллиги ғоясининг раҳнамоси бўлган бундай қатъиятли Президенти бор халқни мустақиллик йўлидан қайтариб бўлмаслигини ҳаётнинг, даврнинг ўзи, ижтимоий тараққиёт йўналишлари кўрсатиб турибди. Бу билан ўзбек халқи бугун ўз юртбошиси сиймосида жаҳонга доно сиёсатдонлар етказиб берувчи, халқлар озодлиги учун толмас курашувчи раҳбар тарбиялаб етказувчи, улкан ақл-заковат соҳиби бўлган халқ сифатида, айни чоғда бағри кенг, меҳмондўст, меҳнаткаш халқ сифатида танилмоқда. Бундай халқни ўз истиқлол ва тараққиёт йўлидан қайтариб бўлмайди.

Мустақиллик йилларини маънавий уйғониш ва миллий ўзлигини англашнинг ўсиши йиллари, деб айтиш мумкин. Чунки бу даврда миллий қадриятлар, мерос ва маънавий бойликларимиз тикланибгина қолмасдан, балки унинг янада ривожланиши учун имкониятлар кенгайди. Табиийки, бундай ҳолат аввалги даврдагидек жаҳон илм-фани ва маданиятига муносиб ҳисса қўшган алломаларни етиштириш учун катта моддий асосдир. Бинобарин, юртимиз ўзининг замонавий Форобийси, Берунийси, ибн-Синоси, Навоийси, Нақшбандийси ва ҳоказоларни тарбиялаб вояга етказиши учун имкониятлар йўли очилди. Президент таъбири билан айтганда, «бу давр маънавий уйғониш давридир».

Халқ тили билан айтганда, одамларимизнинг кўзи очилди, улар жаҳон маданиятига катта ҳисса қўшган аждодларимизнинг мероси теранлигини англаб ола бошлади. Ёшларимизнинг ўз ўтмишига, олийжаноб миллий ва диний анъаналарига ҳурмат руҳида тарбияланаётганлиги ҳам, табиийки, янгиланишни, маънавий уйғонишни таъминлайди, миллий ўзлигини англашни янада кучайтиради. Ўзлигини англаган халқни эса ҳеч қачон ўз йўлидан қайтариб бўлмайди.

Халқимизда миллий истиқлол тафаккури жуда чуқур илдиз отиб бораётганлиги учун ҳам, Ўзбекистон эришган давлат суверенитети умумжаҳон миллий мустақилликка эришиш ҳаракатининг таркибий қисми деб ҳисобланмоқда. Бугунги кунда Ўзбекистон билан Европа Иттифоқи ўртасида шериклик ва ҳамкорлик шартномасининг имзоланишида, Америка раҳбариятининг Ўзбекистонни Марказий Осиёдаги етакчи давлат деб тан олиб, у билан ҳар томонлама ҳамкорликдан манфаатдор эканлигини изҳор қилганида, қолаверса, Ўзбекистон мустақил давлат сифатида 130 дан ортиқ давлат билан дипломатик алоқалар ўрнатганида шундай маъно бордир.

Тарихдан бизга маълумки, халқларнинг миллий мустақилликка эришиши ҳамиша ижтимоий ҳаётнинг энг долзарб масаласи бўлиб келган. Кишилик жамияти босиб ўтган тарихий жараёнларда бунга мисоллар жуда кўп. Агар XX аср бошларида дунё аҳлининг қарийб 30 фоизи, аср ўрталарида жаҳон аҳолисининг ярми (1960 йилги маълумот), аср охирларида эса бутун дунё аҳолисининг қарийб 70 фоизи озодликка эришди. Шунинг учун ҳам Америка Қўшма Штатларининг «Фридом Хоус» номли сиёсий эркинлик ва фуқаро ҳуқуқлари масалаларини тадқиқ қилувчи ташкилоти 1990—1991 йилларда жаҳон халқларининг озодликка эришиш борасида олиб борган курашини таҳлил қилиб, мустамлакачилик масалаларини татқиқ этувчи марказлар ичида биринчи бўлиб: «Озод мамлакатлар ва эркин жамиятда яшовчи аҳоли сони илк бор озод бўлмаган мамлакатлар ва уларнинг аҳолиси сонидан ошиб кетди», деб ёзди.

Дарҳақиқат, XX асрнинг охирлари жаҳон тарихида шу билан алоҳида ажралиб турадики, у Ер куррасида озодлик учун интилиш ғоятда кучайган, демократия тобора кенгайиб, чуқурлашиб бораётган бир даврдир. Шарқий Европа мамлакатларида ярим аср ҳукм сурган тоталитар давлат тузуми ағдарилиб, демократик тартиботлар ўрнатилди, собиқ СССР парчаланиб, унинг ўрнида янги 15 та мустақил давлат вужудга келди. Мана шу жараённи, яъни дунёнинг кўпгина мамлакатларида озодликка эришиш ҳодисасини дунёни кенг қамраб олган ҳодиса, деб билмоқ керак. Шу нуқтаи назардан Ўзбекистоннинг миллий мустақиллигига ҳам ана шу умумжаҳон озодлик учун кураш жараёнининг таркибий қисми, Ўзбекистондаги жамият ривожининг қонуний маҳсули деб қарамоғимиз лозим.

Ўзбекистоннинг мустақиллиги жаҳон ҳамжамияти томонидан қўллаб-қувватланаётган экан, табиийки, халқимизнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқи — бу умуминсоний қадриятдир, умумжаҳон тарихининг, тарихий жараёнларнинг доимо олдинга қараб юриш қонунидир. Ўз мустақиллигини ҳимоя қилиб, олдинга қараб ўз йўлидан дадил боришини жаҳон халқлари қувватлаётганини ҳис қилиб турган халқни мустақиллик йўлидан орқага қайтариб бўлмайди. Зеро, Ўзбекистон ўз мустақиллигининг 5 йиллигини жаҳон тан олаётган салмоқли ютуқлар билан кутиб олмоқда.

Журналист Олимжон НАЗАРОВ суҳбатлашди.

• Ғалла мустақиллиги йўлида

ТАЙЁРГАРЛИК ЗЎР БЎЛГАЧ...

Учқўрғон «Дон маҳсулотлари» ҳиссадорлик жамияти жамоаси янги ҳосил ҳисобидан маҳсулот тайёрлашни бошлади. Қабул пункти ўз омборларига 90 минг тоннадан ортиқ донни сиғдира олиш имкониятига эгалиги, ғаллакорлар пешона тери эвазига етиштирилган ҳосилни тез ва қийинчиликсиз топширишаётганлиги жамият аъзоларининг янги мавсумга яхши тайёргарлик кўришганлигидан нишонадир.

СУРАТЛАРДА: марказий бошқарув пункти оператори О. Бадалбоева; қабул пунктидан лавҳалар.

Ш. ОЛИМОВ (ЎзА) тасвирга олган.

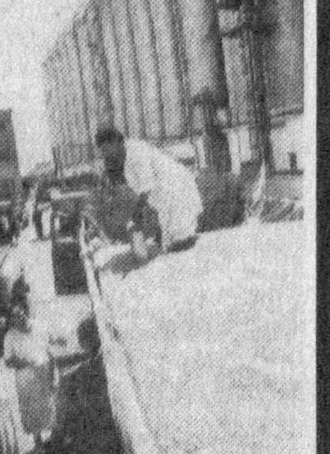

ECOLOT ECOSAN

Ўзбекистоннинг истеъдодли ва меҳнатсевар халқини улуғ байрам - мамлакат мустақиллигининг беш йиллиги билан чин қалбдан табриклаймиз.

Ўзбекистон мамлакатининг жуда қисқа вақт ичида бозор иқтисодиётини амалга оширишда тўғри йўл танлаб, одилона тўғри сиёсат олиб борилиши натижасида улкан зафарларни қўлга киритаётганлиги ва ривожланган давлатлар қаторидан ўзининг муносиб ўрнини топаётганлиги бизларни беҳад қувонтиради.

Ўзбекистоннинг барча фуқароларига тинчлик, бахт-саодат, саломатлик ва ўз ватанларининг равнақи йўлида янгидан-янги зафарлар тилаймиз.

"ЭКОЛОТ" Ўзбекистон-Голландия қўшма корхонаси.
"ЭКОСАН" халқаро экология ва саломатлик жамғармаси.

• Мутахассис шарҳи

САМАРАЛИ МЕҲНАТ – ФАРОВОНЛИК ГАРОВИ

Маълумки, 1996 йил 23 июлда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Меҳнатга ҳақ тўлашнинг ягона тариф сеткасини янада такомиллаштириш тўғрисида»ги қарори эълон қилинган эди. Шундан сўнг мазкур қарорни кенгроқ изоҳлаб беришни сўраб, муҳарририятимизга кўплаб газетхонлар мурожаат қилишди. Мухбиримиз бу саволларнинг айримларига жавоб олиш мақсадида республика меҳнат вазири Оқил ОБИДОВ билан суҳбатлашди.

— Меҳнатга ҳақ тўлашни тўғри йўлга қўйиш, самарали ва сифатли хизматни рағбатлантириб бориш, ишчи ёки хизматчининг ўз меҳнати эвазига олаётган даромадидан қониқиш ҳосил қилиши каби омиллар мамлакатимизда кечаётган иқтисодий ислоҳотларнинг бош мезонларидан биридир.

Вазирлар Маҳкамасининг мазкур қарори ҳам моҳиятан ана шуларга қаратилган. Газетхонларимиз номидан янги тариф сеткаси хусусида батафсилроқ тўхталишингизни илтимос қилардим.

— Газетхонларга яхши маълумки, тариф сеткаси «нўлинчи» разряддан бошланади. Илгари унинг миқдори 550 сўм эди. Ҳозир 600 сўм. Лекин бу ягона янгилик эмас. Қарорга янаям юқори тариф коэффициенти киритилган. Ягона тариф сеткаси бўйича «нўлинчи» разряддан бошлаб иш ҳақи ўсиб бориши билан бирга тариф коэффициенти ҳам ортиб боради. Бу меҳнаткашларнинг моддий манфаатдорлигини ошириши билан бирга уларни янада яхши ва сермаҳсул ишлашга, ўз малакасини мунтазам ошириб боришга ундайди.

Президентимизнинг шу йил 24 июлда чиқарган Фармонига асосан, бюджет муассасалари ва ташкилотлари ходимларининг иш ҳақи, барча турдаги пенсиялар, олий ва ўрта махсус ўқув юртларидаги талаба ва ўқувчиларнинг стипендиялари эса ўрта ҳисобда 25 фоиз оширилди.

— Оқил ака, мутахассисларнинг малакаси қандай кафолатланади?

— Қарорда бунга алоҳида эътибор қаратилган. Содда бир мисол билан кифояланмоқчиман. Масалан, ҳозир 3 ва 4-разрядли ишчиларнинг иш ҳақидаги фарқ 7,8 фоиз бўлса, 1 сентябрдан бошлаб 10 фоизни ташкил этади. Бу ҳам ходимнинг ўз маҳоратини оширишга, кўпроқ моддий манфаатдор бўлишга чорлайди.

— Собиқ Иттифоқ ҳудудларидаги кўплаб давлатларда бюджет ташкилотлари ва муассасаларининг ишчи-хизматчилари иш ҳақи муаммо бўлиб турибди...

— Фикрингизни тушундим. Бизда янги тариф коэффициентлари бўйича бюджетдан маош оладиган илмий ходим, ўқитувчи, врач кабиларнинг иш ҳақи тўлиқ кафолатланган. Уларнинг иш ҳақи ҳозирги кунда олиб турганидан қарийб 30 фоиз ошади. Масалан, олий тоифадаги врач ёки ўқитувчи 1 сентябрдан бошлаб ҳозиргидек 1453 сўм эмас, 1884 сўмдан ола бошлайди.

— Ҳар бир оилада бюджетдан маош оладиган одам мавжуд десам, муболаға бўлмайди. Президентимизнинг 1996 йил 24 июлдаги «Иш ҳақи, пенсия ва стипендиялар миқдорини ошириш тўғрисида»ги Фармонини ҳам шарҳлаб ўтсангиз.

— Мазкур Фармонга кўра иш ҳақининг энг оз миқдори ойига 550 сўм қилиб белгиланган. Бу ҳозир амалдаги энг оз иш ҳақидан 38 фоиз кўп, демакдир. Иш ҳақининг устама ва қўшимчалари ҳам шунга қараб ошиб боради, албатта. Масалан, чўл ва саҳроларда меҳнат қилаётганлар қўшимча ҳақлари билан бирга 1 сентябрдан 2200 сўм ола бошлайди. Айни пайтда эса бу рақам 1600 сўмни ташкил этади. Шунингдек, боласи икки ёшга тўлгунга қадар уни парвариш қилувчи оналарга ойига 885 сўм бериб борилади. Болалари 16 ёшга тўлгунга қадар бериладиган нафақалар ҳам оширилган. 1 сентябрдан бошлаб фуқароларнинг солиққа тортилмайдиган даромадининг энг оз миқдори 600 сўм қилиб белгиланган.

Президентимизнинг мазкур Фармонига кўра, хўжалик ҳисобидаги корхоналар ва ташкилотлар ҳам энг оз ойлик иш ҳақини 600 сўм қилиб белгилайдилар. Улар ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва меҳнат харажатларини камайтириш ҳисобидан ўз ходимларининг иш ҳақини оширадилар. Шуни алоҳида айтиб ўтиш жоизки, хўжалик ҳисобидаги корхона ва ташкилотларда меҳнат қиладиган фуқароларнинг иш ҳақи чегараланмайди. Бу эса ўз навбатида меҳнаткашни янада ғайрат билан ишлашга, ишлаб чиқариш қувватини оширишга олиб келади.

Хулоса қилиб шуни айтиш мумкинки, Президентимиз Фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг қарори халқимизнинг моддий манфаатдорлигини яхшилаш, турмуш фаровонлигини ошириш йўлида ташланган муҳим қадамдир. Ким кўп ишласа, шунча кўп даромад қилади. Бунга эса кафолат мазкур ҳужжатлардир.

ТV ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

ДУШАНБА, 26

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 -- 8.30 «Ҳафтанома».

*

8.30 Мусиқий хазина. «Дугоҳ».
9.00 «Нурли сиймолар». Кинодастур.
9.30 «Ҳаммаси маҳалладан бошланади». Публицистик кўрсатув.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Камолот сари». Теле-очерк.
10.35 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида».
11.00 «Хусусийлаштиришнинг янги йўналишлари».
11.30 Дони Зокиров номидаги халқ чолғу оркестрининг концерти.
11.55 «Буғдойзордаги уйча». Мультфильм.
12.05 Шароф Бошбеков. «Тақдир эшиги». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
14.00--14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига. «Буюк Ипак йўли». Мусиқий саёҳат. «Ўзбектелефильм» премьераси.
18.35 «Эркатой».
18.50 «Мозийдан садо».
19.05 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ўзбекистон -- Ватаним маним!» Республика қўшиқ кўрик-танлови кундалиги.
21.20 Буюк келажак сари. «Озодлик». Видеофильм премьераси. 1-серия.
21.50 «Бу оқшом».
22.20 «Морена Клара». Телесериал.
23.05 «Рангин дунё». Бадиий-публицистик кўрсатув.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Ўзбекистон телевидениесида вилоят студияларининг кўрсатувлари. Экранда -- Самарқанд вилояти.
00.25 Тунги тароналар.
00.35--00.45 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.40 «Палитра».
19.10 «Услуб» (мода янгиликлари).
19.20 «Клип-антракт».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот».
19.50 Эълонлар.
19.55 «Камертон».
20.10 «Мусиқа, холос».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Курьер».
21.20 «Прайм-тайм».
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.00--24.00 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Ўзбекистонда куз». Телефильм.

Россия жамоат телевидениеси
18.10 -- 20.35

*

20.35 «Занданечи сири», «Хонатлас». Телефильмлар.

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 -- 21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25 -- 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 -- 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультқарусель».
19.00 «Қўзмунчоқ». Болалар учун дастур.
19.30 Эълонлар.
19.35 «Ҳамкорлик -- тараққиёт нишонаси».
20.05 «Шукрона».
20.10 «Жаҳон». Халқаро шарҳ.
20.35 Эълонлар.
20.40 Кинематограф. «Инспектор Фрост». Телесериал.
21.25 «М-хабар».
21.35 «Сиз ва биз».
22.05 «Аёл».
22.35 «Сиз ва биз» (давоми).
23.05 Эълонлар.
23.10 «Спорт-тайм».
23.40 -- 23.50 «Хайрли тун!».

СЕШАНБА, 27

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00--8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Олам ва одам». Маърифий кўрсатув.
9.00 Биржа ва банк хабарлари.
9.20 «Истиқлол рамзи». Телефильм.
9.30 «Ором». Мусиқий дастур.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Тараққиёт». Публицистик кўрсатув.
10.35 Инглиз тили.
11.05 «Шифокор маслаҳати».
11.15 «Мунир лаҳзалар». Адабий кўрсатув.
11.45 «Мактаблар янги ўқув йилига шайми?».
12.45 «Биз ҳиссадор бўлдик».
13.00 «Майсаранинг иши». Бадиий фильм. 1-серия.
14.00--14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Болалар учун. «Доно бобо даврасида».
18.35 «Виждон». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Мустақиллик меваси». 12 ёшли талаба.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси VI сессияси олдидан.
21.20 Буюк келажак сари. «Озодлик». Видеофильм премьераси. 2-серия.
21.50 «Оҳанглардан таралган меҳр».
22.10 «Мен Ватанни мадҳ этаман».
22.20 «Альманах-ТВ».
22.55 «Юртим жамоли».
23.15 «Замон».
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Навбаҳор» -- «Сўғдиёна».
00.40 Тунги тароналар.
00.50--01.00 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.05 «Мультфейерверк».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Постфактум».
20.05 «Нафис мажлислар». Хотин-қизлар учун кўрсатув.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «АРТ-журнал».
21.15 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.55 «Кинонигоҳ».
23.35--00.20 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Тошкент фавворалари». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30 -- 8.00 «Телетонг».

***

18.10 -- 20.35

*

20.35 «Бахтим, сени куйлайди». Фильм-концерт.

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 -- 21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25 -- 22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 -- 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультқарусель».
19.00 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
19.35 «Спорт-дайжест».
20.05 Эълонлар.
20.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
21.00 «Шукрона».
21.05 «Дипкурьер».
21.20 «Ватан -- менинг тақдиримда». Молдова Мустақил деб эълон қилинганлигининг 5 йиллигига.
21.40 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
21.55 «16 эл». Немис тилида шарҳ.
22.25 Эълонлар.
22.30 «Кўркам сакура».
23.00 «Океандан океангача». USA-круиз.
23.30 Эълонлар.
23.35 «Сирдошим».
00.05--00.15 «Хайрли тун!».

ЧОРШАНБА, 28

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00--8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Кўзларим сўзлар». Муҳаббат Ғофурова куйлайди.
8.55 «Алпомиш авлодлари». Спорт дастури.
9.25 «Истиқлол маликалари».
10.00 Янгиликлар.
10.05 Алифбо сабоқлари.
10.35 «Санъатга бахшида умр». Ўзбекистон халқ артисти Бекажон Раҳимова.
10.55 «Ёшлик» студияси. «Ватанпарвар».
11.25 «Фаррух ва Зумрад». Мультфильм.
11.40 «Камондаги қалб». Мусиқий дастур.
12.10 «Тафаккур елкинлари».
12.30 Болалар учун. «Бу дамлар ўхшар эртакка».
13.00 «Майсаранинг иши». Бадиий фильм. 2-серия.
14.00--14.05 Янгиликлар.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига. «Убалик мўъжизакорлар», «Зарралар оламида». «Ўзбектелефильм» премьераси.
18.40 «Замон билан ҳамнафас».
18.55 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадир...».
19.00 «Оҳанглар оғушида».
19.05 «Сайёрамиз садоси». Публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Фольклор-этнографик жамоаларининг «Зилол» телефестивали.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси VI сессияси олдидан.
21.20 Буюк келажак сари. «Озодлик». Видеофильм премьераси 3-серия.
21.50 «15 дақиқа спорт ҳақида».
22.05 «Автоолам».
22.20 «Морена Клара». Телесериал.
23.05 «Тилсим». Художурнал.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Ўзбекистон телевидениесида вилоят студияларининг кўрсатувлари. Экранда -- Жиззах вилояти.
00.25 Тунги тароналар.
00.40--00.50 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Табиат дунёси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дунё бўйлаб..»
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Дриблинг».
21.25 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
22.55--23.55 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Тошкент . Эски шаҳар». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30 -- 8.00 «Телетонг».

*

18.10 -- 20.35

*

20.35 Эълонлар.
20.40 «Жонли сайёра».

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 -- 21.20

*

21.20 Эълонлар.
21.25 «Янги қурбон». Телесериал.
22.15 -- 22.20 Янгиликлар.

IV

17.10 -- 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Ўзбекистон муштарак».
18.50 «Мультқарусель».
19.05 «Жаҳон болалари».
19.35 «Шукрона».
19.40 «Бугунги Словакия». Словакия Республикаси миллий байрамига.
20.00 Эълонлар.
20.05 Кинематограф. «Инспектор Фрост». Телесериал.
20.55 «Тошкент оқшомида».
21.25 «Маънавият сарчашмалари».
21.55 Эълонлар.
22.00 «IV канал эксклюзиви».
22.30 Эълонлар.
22.35 «Гулшан диёрим».
23.05 «Мафтункор табиат».
23.25 «Юлдузлар жилоси».
23.55 -- 00.05 «Хайрли тун!».

ПАЙШАНБА, 29

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 -- 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 Олтин мерос. «Ўлмас хазина».
9.05 Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига. «Нурли манзил».
9.25 «Томошабин мактублари».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Фан -- тараққиёт пойдевори».
10.15 «Инсон ва замин». Тележурнал.
10.45 «Чинор остидаги дуэль». Бадиий фильм.
11.50 «Мен ва дунё». Публицистик кўрсатув.
12.20 «Домла» видеофильми ижодкорлари билан учрашув.
12.50 «Маърифат» видеоканали.
14.00 -- 14.05 Янгиликлар.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига. «Нонинг бутун бўлсин, элим». «Ўзбектелефильм» премьераси.
18.30 «Аввал иқтисод...».
18.45 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
19.05 Дилнавоз садолар.
19.20 «Омонлик тилаймиз!».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Юзма-юз». Мулоқот.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг VI сессиясида.
21.45 Буюк келажак сари. «Озодлик». Видеофильм премьераси. 4-серия.
22.15 «Мутойиба». Пайшанба ҳазиллари.
22.30 «Ўзбекистон -- Ватаним маним!».
22.35 «Одобнома».
22.45 Дилнавоз садолар.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 Тунги тароналар.
00.10 -- 00.20 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Тропиканка сири». Телесериал.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Автосалон».
20.15 «Мусиқа, холос».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Мак ва Матли». Қизиқарли кўрсатув.
21.25 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.05 «Кинонигоҳ».
23.45 -- 00.10 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Тошкент. Янги шаҳар». Телефильм.

Россия жамоат телевидениеси
6.30--8.00 «Телетонг».

* * *

18.10--20.35

*

20.35 «Шоҳсупа сари йўл».

*

Россия давлат телевидениеси
21.00 -- 21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25--22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 -- 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультқарусель».
19.00 «Менинг маҳаллам».
19.30 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
20.00 Эълонлар.
20.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.55 «02» тўлқинида.
21.10 «Сеҳр».
21.30 Эълонлар.
21.35 «Эколот-коктейль».
22.05 «Компьютер-ревю».
22.30 «Шукрона».
22.35 «Туманлардан ҳоли Британия».
22.55 Эълонлар.
23.00 «Кобра». Телесериал.
23.50 -- 24.00 «Хайрли тун!».

ЖУМА, 30

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!». Тонгги дам олиш дастури.
8.00 -- 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Кекса санъаткорлар концерти.
8.55 «Юзма-юз». Мулоқот.
9.15 «Улар истиқлол дедилар». Адабий кўрсатув.
9.35 «Бир дунё болалармиз».
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Аёл борки, олам мунаввар...». Публицистик кўрсатув.
10.35 Футбол майдонларида.
11.05 Т. Низом. «Учар юлдуз». Видеофильм.
12.00 «Сирли сандиқ». Телевизион ўйин.
12.40 «Истиқлол фарзандлари».
13.05 Менга сўз беринг. «Замонамиз қаҳрамонлари».
14.00 -- 14.05 Янгиликлар.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Митти юлдузлар.
18.25 Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига. «Аскарлар куйлаганда». «Ўзбектелефильм» премьераси.
18.35 «Синфдош».
18.55 Мутолаа.
19.05 Бизнес ҳафта якунлари.
19.15 Мустақиллик одимлари.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Эртага -- шанба». Махсус сони.
20.15 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг VI сессиясида.
21.45 Буюк келажак сари. «Озодлик». Видеофильм премьераси. 5-серия.
22.15 «Репортаж».
22.30 «Ўзбекистон -- Ватаним маним!».
22.45 М. Бобоев. «Кўнгил кўчалари». Видеофильм. 7-кўй.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Ривоят».
00.05 Мафтункор чеҳралар.
00.30 Мустақиллик одимлари.
00.40 «Хуш келибсиз!».
01.10 «Байрам арафасида». Концерт.
01.40 -- 01.50 «Ватан тимсоллари».

II

18.00 Янгиликлар.
18.10 Эълонлар. ТВ-2.
18.15 «Мультфейерверк».
18.35 «Камертон».
18.45 Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига. «Уфқлар оша». Видеофильм премьераси. 1-қисм. «Муқаддима».
19.05 «Бизнес-уик». Байрам сони.
19.25 Эълонлар. ТВ-2.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар. ТВ-2.
19.55 Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига. «Уфқлар оша». Видеофильм премьераси. 2-қисм. «Йўл оғир эди».
20.25 Эълонлар. ТВ-2.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар. ТВ-2.
21.00 «Камертон».
21.05 Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига. «Уфқлар оша». Видеофильм премьераси. 3-қисм. «Журъат».
21.30 Мусиқа ва Эълонлар.
22.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.00 «Спорт қитъаси».

III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Музей». Телефильм.

*

Россия жамоат телевидениеси
6.30--8.00 «Телетонг».

***

18.15--20.35

***

20.35 «Мусиқа барча ёшдагилар учун».

*

Россия давлат телевидениеси
21.00--21.30

*

21.30 Эълонлар.
21.35 «Янги қурбон». Телесериал.
22.25--22.30 Янгиликлар.

IV

17.10 -- 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультқарусель».
19.00 «Халқ саломатлиги йўлида».
19.30 «Учқун».
20.00 Эълонлар.
20.05 «Билиб қўйган яхши».
20.30 «Ўтмишсиз келажак йўқ». Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига.
21.00 «Шаҳрим -- фахрим». Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг 5 йиллигига.
21.30 Эълонлар.
21.35 «Шукрона».
21.40 «Коинот».
22.10 «Бу бўстон аро...». Махсус сони.
22.40 Эълонлар.
22.45 «Америкага бир назар».
23.15 Араб эстрадаси.
23.45 -- 23.55 «Хайрли тун!».

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси ҳузуридаги Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш маркази қуйидагиларни хабар қилади:

Ўзбекистон Республикасининг «Қимматли қоғозлар бозорининг фаолият кўрсатиш механизми тўғрисида»ги Қонуни қабул қилиниши муносабати билан инвестиция муассасаларига Қонун талабларига жавоб бермаганлиги сабабли илгари берилган лицензияларни қайта рўйхатдан ўтказиш учун огоҳлантириш хати юборилди. Шунга қарамай, кўпгина инвестиция муассасалари томонидан қайта рўйхатдан ўтиш учун ҳужжатлар тақдим этилмади. Огоҳлантириш ҳақида кўрсатилган муддат мобайнида ҳужжатлар тақдим этилмаганлиги сабабли, қуйидаги илова қилинган инвестиция муассасаларига берилган лицензия ҳаракати тўхтатилади, инвестиция муассасаларига эса шу йилнинг 10 сентябригача қайта рўйхатдан ўтиш учун Марказга ҳужжат топширилиши зарур эканлиги қайд этилади.

Акс ҳолда белгиланган муддат ўтгандан сўнг қайта рўйхатдан ўтмаган инвестиция муассасаларига берилган лицензиялар бекор қилинади.

ЛИЦЕНЗИЯЛАРИ ҲАРАКАТИ ТЎХТАТИЛГАН ИНВЕСТИЦИЯ ИНСТИТУТЛАРИ РЎЙХАТИ

Инвестиция институтлари номи	Лицензиялар рақами олинган вақти	Манзили ва телефони
1. Сурхон ОТАЖ «Термиз» универсал мол-хомашё биржаси	5, 20, 07, 92	732000, Термиз, Ат-Термизий шоҳ кўчаси, 1. 48822
2. МУРТД «Карвон»АЖ	8, 27.07.92	700003, Тошкент, Ўзбекистон шоҳ кўч. 45.456590
3. МЧИ БФ «Акмал Икромовчи» савдо уйи	11, 28.07.92	Тошкент, Фарҳод кўч. 14-4
4. ЧХКФ «Зафар — 92»	15, 29.07.92	Тошкент, Педагоглар кўч. 566605
5. «ТИМ» МЧЖ	17, 29.07.92	700128, Тошкент, Кондратев кўчаси, 2а, 789743.
6. KASI KOLTD МЧЖ	18, 29.07.92	700005, Тошкент, Хуршид кўч. 1 а, 442857, 442877.
7. «Дивиденд» ХКФ	19, 05.08.92.	700000, Тошкент, Астрахан кўч. 56 уй, 934227
8. «Глобус» КК	21, 14.08.92	700031, Тошкент, Пушкин кўч. 68 а, 682537
9. «ВИТ» КК	22, 14.08.92	Тошкент. Педагоглар кўч. 454782
10. «ЖАҲОН» КК	24, 14.08.92	700025, Тошкент, Суқрот кўч. 10 а. 509845.
11. «Техника» ХФ	25, 14.08.92	700043, Тошкент, Стародубцев кўч. 30а, 559631.
12. «Чач ЛТД» КК	26, 14.08.92	Тошкент, Халқлар дўстлиги кўч. 26 уй, 26-хона, 778483.
13. «Авиа-Брок» КК	28, 14.08.92	700015, Тошкент, Полторацкий кўч. 73 б, 549250
14. «Факт» ХКК	29, 14.08.92	Тошкент, Багратион кўч. 1. 672238
15. «Кафолат» корхонаси, Менатеп-Инвест	39, 09.10.92	Тошкент, К. Ёрматов кўч. 12, 458236.
16. «Хайтек Секьюритиз» МЧЖ	40, 12.10.92	Тошкент, Лохутий кўч. 42 5-02, 327505.
17. «Турон» КоЛТД МЧЖ	41, 13.10.92	Тошкент, Полторацкий кўчаси, 73 б, 547954.
18. «Олтин водий» АЖ	45, 30.10.92	Фарғона, Навоий кўчаси, 17.
19. «Симвом» МЧЖ	47, 12.11.92	700070, Тошкент, Муқимий кўч. 190,543269.
20. «Шерхон» КК	49, 19.11.92	700000, Тошкент, Глинка кўч, 19,555072, 5555580.
21. «Излаш» КБФ	52, 21.01.93	Тошкент, 1май кўч. 3,360028, 333446.
22. ТОО «РОУЗ»	53, 26.01.93	Тошкент, Ўзбекистон шоҳ кўч, 1.361719.
23. «Энигма» МЖЧ	55, 01.02.93	700100, Тошкент, Ш. Руставели кўч. 41. 554769, 452962.
24. «Қараш» МЧЖ	56, 23.02.93	Тошкент, У. Носир кўч. 45. 553501
25. «Атон» ЛТД МЧЖ	58, 16.03.93	700015, Тошкент, Чехов кўч. 23. 778252.
26. «Дельта — Инвест ЛТД» МЧЖ	61, 01.04.93	700077, Тошкент, Полторацкий кўч. 18. 772252, 777681
27. «Тандем» КБФ	62, 08.04.93	700070, Тошкент, Буюк ипак йўли кўч. 71. 676761.
28. «Каптар» ХФ	63, 13.04.93	Тошкент, Ш. Руставели кўч. 554251, 54407.
29. «Усмон Ко ЛТД» МЧЖ	65, 23.04.93	700117, Тошкент, Носирова кўч. 188, 480217.
30. «Интер Маркет ЛТД» МЧЖ	70, 27.07.93	Тошкент, Халқлар дўстлиги кўч. 100. 1204 уй. 768247 (Чилонзор кўч 53 а).
31. «Тараққиёт» ОТАЖ ФИК	91, 12.12.94	700060, Тошкент, Шамсиддинов кўч. 6,924738 367230.
32. «Юнимаркет» МЧЖ	92, 14.12.94	710000, Тошкент, Охунбобоев кўч. 36,330195.
33. «Ахборот-аналитик ишлар маркази» ЁТАЖ	95, 30.12.94	700011, Тошкент, пр. Роза, д. 7, 565567.
34. ГКИ Фарғона ҳудудий бошқармаси қошидаги ИК «Фарғона»	99, 19.01.95	Фарғона, Навоий кўч, 13 (3732) 248075, 242961.
35. «Аверс» МЧЖ	100, 25.01.95	Тошкент, Правда Востока кўч. 24,57 хона, 565486.
36. «Согда» МЧЖ	102, 01.02.95	Самарқанд, Кўксарой кўч. 5,359976,310082.
37. «Далол» фирмаси	113, 13.03.95	Урганч, Пушкин кўч. 2.
38. «Навоий-Инвест» МЧЖ	115, 24.03.95	733000. Навоий, Х. Дўстлиги 1386, (43622) 49692.
39. «Истиройфинтраст» МЧЖ	128, 16.06.95	Тошкент пр. Ўзбекистон, 16. 454851.
40. «Инвестсервис» МЧЖ	145, 26.07.95	Андижон, Г. Ҳакимова кўч. 14 а, 557220 58234.
41. Централ Эйша Инвестмент Компани ЛТД	164, 22.09.95	Тошкент, Буюк ипак йўли 115, 686821.
42. «Пойтахт» ОТАЖ ИФ	171, 27.10.95	Тошкент, Гавҳар кўч. 28. 394268.
43. «Интеллект» МЧЖ ИК	177 16.01.95	Самарқанд, Лолазор кўч. 70, 374932.
44. «SARMOVPIUS» МЧЖ ИК	189, 25.12.95	Тошкент, Х. Дўстлиги кўч. 100. 794778.
45. «Вақт-инвест» МЧЖ ИК	204, 2.02.96	Бухоро, Мўминова кўч. 2-уй, 129-хона. 49903.
46. «Алто-Брок» МЧЖ	220, 14.03.96	Тошкент, Пилла кўч. 108 685344.
47. «Кафолат» МЧЖ	224, 25.03.96	Тошкент, Мустақиллик майдони, 108. 5. 394176, 394110.

ДИҚҚАТ!

АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТЛАРИ РАҲБАРЛАРИ ЭЪТИБОРИГА!

1996 йил 20 августгача давлат корхоналари базасида тузилган акционерлик жамиятлари «Вақт» миллий депозиторийсига ёки унинг вилоятлардаги ва Қорақалпоғистон Республикасидаги бўлимларига акционерлар улуши тақсимоти (реестр нусхаси иловаси билан) ва эркин савдода сотиб олинган улушлар (акционерлар ўртасидаги акцияларнинг бекор қилиниши, сотилиши ҳамда тақсимоти ҳақидаги маълумотлар билан) ҳақидаги ахборотларни тақдим қилишсин.

Юқорида келтирилган ахборотлар тақдим қилинмаган тақдирда акционерлар ўртасида тарқатилмаган ва эмитентларнинг ўзлари сотиб олган акциялар Ўзбекистон Республикаси Давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш қўмитасига қайтарилади.

Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси қошидаги Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш маркази.

НИЗОМИЙ НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИНИНГ

Қуйидаги кафедра мудирлари бўш ўринларига ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ:

1. «Ҳозирги ўзбек адабиёти»;
2. «Умумий физика»;
3. «Биология ва уни ўқитиш услубиёти»;
4. «География ва уни ўқитиш услубиёти»;
5. «Зоология, одам анатомияси ва физиологияси»;
6. «Жаҳон халқлари тарихи»;
7. «Тарих ўқитиш услубиёти»;
8. «Мактабгача тарбия педагогикаси»;
9. «Сиёсатшунослик ва социология»;
10. «Фалсафа»;
11. «Рус тили ва адабиёти ўқитиш услубиёти»;
12. «Рус ва чет эл адабиёти»;
13. «Рус тили»;
14. «Педагогика назарияси ва тарихи»;
15. «Педагогик маҳорат»;

Танловда, одатда, фан доктори ва профессорлар иштирок этишлари мумкин. Танлов муддати — эълон чиққан кундан бошлаб 15 кун. Танловда қатнашиш учун Тошкент шаҳар, Глинка кўчаси, 3 ТДПИ, Ходимлар бўлимига мурожаат қилинсин.

«БУЮК ИПАК ЙЎЛИ»

ҳафталик лотереясининг 1996 йил 21 августда ўтказилган 19-тираж ўйинининг

НАТИЖАЛАРИ

Биринчи соврин — 15271 сўм N13094, N16 серия, разряд 04 билети эгасига насиб этди.

Иккинчи соврин — 401 сўм N13094, разряд 04 билети эгасига насиб этди.

Учинчи соврин — 200 сўм билет номери охирги рақами...4 билан тугаган ва серия N16, разряд 04 бўлган билетларга тушди.

Билетларга тушган ютуқларни Халқ банки бўлимларидан олишингиз мумкин.

Навбатдаги 20-тираж ўйини 4 сентябрда бўлади.
03 разрядли 01,13 серияли билетлар ўйнайди.

БИЗ БИЛАН ЎЙНАНГ ВА ЮТИНГ!

«Ўзгўштсутсаноат»уюшмаси жамоаси уюшма ҳуқуқшуноси Абдували Тўхтабоевга онаси

САНОБАР аянинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

«Ўзгўштсутсаноат» уюшмаси жамоаси «Гўштсутсаноат» савдо воситачилик фирмаси директори Мирзоҳид Ражабовга отаси

Мурод РАЖАБОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

БИР ПИЁЛА ЧОЙ УСТИДА

Таниқли ёзувчи ва шоир Йўлдош СУЛАЙМОН Фарғона водийсининг Иккинчи жаҳон уруши арафасидаги манзаралари, кишиларнинг кайфияти, қалтис замоннинг даҳшатлари, муҳаббатнинг куч-қудрати ҳақида янги роман ёзди.

Қуйида ана шу «Армон» романидан парча ҳавола этяпмиз.

АРМОН

(РОМАНДАН ПАРЧА)

ЮЗМА-ЮЗ

Ҳидоятилло ухлаяптими, йўқми билиб бўлмас эди. Сирож Соҳибов билан Салмон отанинг бир-бирларига айтадиган, бир-бирларидан сўрайдиган гаплари кўп, аммо икковлари ҳам «аввал сен бошла» дегандай жим қолишди.

— Сизни ҳам Сирож Соҳибовнинг думи деб олиб келишгандир, — деди Сирож Соҳибов ҳийла давом этган жимликни бузиб, — мен билан яқинлигингизга пушаймон эмасмимиз?

— Бу гапдан нима фойда? — деди Салмон ота ўйланиб, — Ўзимиз қурган Шўро, наҳотки, ўзимизни халқ душмани деб айбласа!

— Унсурларнинг иғвоси бу! — Сирож Соҳибов ўрнидан туриб кетди. — Қаршимизда ҳали қанча чангалзорлар, ботқоқликлар, ошиб ўтишимизни кутаётган тоғлар борлигини кўрмай карнайни эртароқ чалганга ўхшаймиз.

— Ҳай-ҳай, энди ўзингизга келяпсиз, домлаи киром, — бошини буркаб ётган киши ўрнидан диккилаб туриб кетди. Сирож Соҳибовга ёқимсиз илжайди. — Кеча мақтанчоқликларингизни айтсам жуда баланд келиб, бошимни оғритдингиз.

— Ўзингизни ухлаганга солиб, гап пойлаётган экансиз-да!

— Йўғ-э, аввал меҳмон билан омонлашиб олайлик, — дея Ҳидоятилло ҳазрат ўрнидан туриб, «бахайр-бахайр» деб Салмон отага қўл узатди. Ҳазрат ўрта бўйдан пастроқ, юзлари чўзинчоқ, бурни қиррали, киприксиз кўзларининг атрофи қип-қизил эди, худди киприкларини биров ҳозиргина юлиб олгандай. Ҳазрат салом-аликдан кейин ҳам ўзига ихтиёр-беихтиёр кўз қадаётган Салмон отага:

— Қизамиқ касридан кўзларимиз соқчисиз қолган, — деди одамнинг иштаҳасини бўғадиган кўзларини «мана, ол» дегандай қадаб, — Сочингиз оқарганда сизни ҳам безовта қилишибди-да!

Салмон ота аввал хижолат бўлди, кейин нафратланди, унинг гапини эшитмаганга олиб:

— Қачон сўроқ қилишади, — деб сўради.

— Халқ душманлари кўпайиб кетганидан улгуролмай қолишяпти, — деди ҳазрат Сирож Соҳибовдан бурун гапни олиб, — икки кундан буён тўртта-бешта жўхори, бир коса суюқ келтириб, иззатимизни жойига қўйиб турибди. Иккаламиз ҳам «худо» деб ётибмиз.

— Мени ўзингизга қўшиб нима қиласиз, — деди Сирож Соҳибов кескин, — мен худосиз одамман!

— Мен саъй қиладурманки, дилингизда худо бор. Биласизми, худосизлик душманнинг бошига ҳам тушмасин. Кимки худосиз бўлса, кўзлари ҳам, юзи ҳам совуқ бўлади. Сиз фақат ўз кўнглига бўйсунмайдиган қайсарлар тоифасидансиз, йўқ, бундай эмас, — деди у бир оз тўхтаб. — Сиз алдамчи замонга алданганингизни биздан эмас, ҳатто ўзингиздан ҳам яшираётган одамсиз!

— Бўлди-бўлди, — деди Сирож Соҳибов, — Сиз бизни ҳеч қачон тушунмайсиз. Тўхтатинг ваъзхонликни. Жонимга тегиб кетдингиз!

— Сиз ҳали ҳам осмонда юрибсиз, — деб Ҳидоятилло ҳазрат шошилмасдан ўрнига чўзилди. Сирож Соҳибов унинг кинояли жилмайганини кўриб кўрмасликка олди. У Салмон отадан нималарнидир, кимларнидир суриштириш, ўзига нисбатан ташқарида бўлаётган гап-сўзларни эшитиш умидида унга қараб-қараб қўяди. «Нима бўлди, бу добрга? — ичида ўйлади. — У келиб кўнглим нега ёришиш ўрнига қоронғулашяпти? Кўзларининг ич-ичида кўринаётган ғусса қўрқоқликданми, аламданми, ё қариб мияси айниб, ўз эътиқодидан қайтаётганиданми? Дарвишали, Нуриддин, Шералиевлар тинчмикин? Ҳатто овқат олиб келадиган соқчи «учрашиш манъ этилганини била туриб, сизни сўраб, устма-уст одам келяпти» деган хабарни айтиб, менга куч берди. Одамлар, одамлар, мени сўраб келибсизлар, ҳа-ҳа, менга ишонасизлар! Алдансам алданган-дирман, аммо бахтлиман. «Менга одамлар ишонади! Фотима, ҳаётга келиб, ҳеч бир ҳузур-ҳаловат кўрмай ўтган Фотимажон, — Сирож Соҳибов бундан ўн тўрт йил бурун ер-сув ислоҳотининг душманлари томонидан ваҳшийларча ўлдирилган хотини Фотимахонни, икки ўғлини эслаб, тебраниб кетди. — Қанча-қанча орзуларимиз бор эди. Қанисиз, болаларимизни ўйлаб, ширин хаёллар бағрида уйқумиз қочиб, кўз юммай тонг отдирган вақтларимиз? Фотимажон, қанисан, қанисиз, эй, ўғилчаларим? Кўпларнинг менга «ҳеч кими йўқ» деб ачиниб қарашини сезиб, «атрофимда шунча яқин одамларим борку» деб ўзимга далда берар эдим. Ўша яқинларим орасида мана бу Салмон добр алоҳида кўриниб турар эди. Энди ўйласам, энг яқини сен экансан, Фотимажон, сен ўлимингдан кейин ҳам мен билан биргасан, ҳозир ҳам сен билан гаплашиб, ором оляпман!» — Сирож Соҳибовнинг қулоғига ширин садо эшитилгандай бўлиб, кўзларини юмди.

— «Эшитяпсанми?»

— «Эшитяпман!»

— «Бу — мен»

— «Ҳа, бу сен, Фотима!»

— «Соғлиғингиз қандай, юрагингиз яна хуруж қилмаяптими?»

— «Ўзинг биласан-ку, аммо уни ўзимга бўйсундиряпман!»

— «Маҳкам бўлинг, содда дилим».

— «Маҳкамман. Ўзимни оқлаб оламан».

— «Ҳали ҳам оппоқсиз, ўшаўшасиз».

— «Ўзгармайман. Туҳмату бўҳтонлар ҳам мени ўзгартира олмайди».

— «Эслайсизми?»

— «Нимани?»

— «Фотимам — Ватаним, Ватаним — Фотимам, иккингиз ҳам бирдай азиз», деб эркалар эдингиз. Сизни Ватан севади».

— «Севади, биламан, севади. Хоинлар ана шу севгимни кўролмайди».

— «Кимдир келяпти!»

— «Фотима, шошма!»

Эшик тагига оёқ шарпаси яқинлашиб, Сирож Соҳибов ўрнидан беихтиёр турди. Соқчи кечқурунга нон-чой олиб келиб:

— Бунча хотин талашган бўйдоқлардай учаларинг уч тарафга қараб олибсизлар, — деди. Унинг ҳазилига учалалари ҳам гап қўшишмади. У чиқиб кетгандан кейин Салмон ота Сирож Соҳибовга:

— Нимани ўйладингиз? — деб сўради. — Овозингизни чиқармай лабингизни қимирлатдингиз.

— Фотимани ўйладим.

— Фотимани! — Салмон ота лабини тишлади, беихтиёр бошини тебратди. «У кимларнидир бўралаб сўкяпти десам, Фотимахонни ўйлабди». Салмон ота бир неча дақиқа жим қолиб, кейин:

— Ажойиб умр йўлдошингиз бор эди, — деди тўлқинланиб, — дунё шунақа экан-да!

— Усиз яшолмайман деб юрардим. Балодай яшадим.

Салмон ота бир нима эсига тушгандай, Ҳидоятилло ҳазратга сирли қаради, ё унинг ғашини келтирмоқчи, ё синамоқчи бўлиб, унга эмас, Сирож Соҳибовга:

— Заифа дорилбақоға юз тутиши билан эри унга номаҳрам ҳисобланади дейишар эди, — деди, — яна Ҳидоятилло ҳазрат «нега марҳумани эслаяпсиз» деб ғазабламасинлар!

— Бу бирор хотинбоз мулла ўйлаб топган найранг, — деди Ҳидоятилло ҳазрат аччиқланиб. Ўнг қўлининг кафти билан лабларини ушлаб-ушлаб нон-чой қўйилган лойсупага яқинлашди, — бундай бемаза гап на Қуръони шарифда, на Ҳадиси шарифда бор!

— Йўқми?

— Йўқ!

— Буни кўп муллададан эшитган эдим, — уни мазах қилмоқчи бўлган Салмон ота бошини эгди.

— Мен ҳам эшитган эдим. Сизга ўхшаган бир саллали ҳазрат «шундай-шундай», фалон китобда бор эди, деб ваъз айтгани эсимда. Шариатингиз хотинбозликка йўл очиб қўйган-ку! Хотини ўлса тани совимасдан уйлансин, деб ғамхўрлик қилса қилгандир-да. — деди Сирож Соҳибов Салмон отани хижолатликдан чиқаришга уриниб, — эски китобларда бундан баттар гаплар ҳам кўп-ку!

— Ло илоҳо иллолоҳу Муҳаммадун расул-оллоҳ, — деб Ҳидоятиллуо ҳазрат калима келтирди, кўзлари олайиб кетди, киприксиз мижжалари яна қизариб кетгандай бўлди, — сўзларингизни эшитган одамнинг охирати куяди. Сиз боши кулфатдан чиқмайдиган, ҳамманинг нафратига учраган юзи қорасиз. Сиз ҳеч кимга кераги йўқ гумроҳсиз!

Сирож Соҳибов Салмон отага қараб кулди. Бундан Ҳидоятилло ҳазратнинг фиғони баттар кўтарилиб, енгил-енгил қадам босиб, иккала ҳамхонасининг атрофида асабий айланди.

— Менга бундай куфр сўзларни айтмоқдан охирги ниятингиз не ўзи? — деди у ниҳоят ўзини босиб, ёлвориш оҳангда, — ё ақлдан озиб қолгансиз. Ҳушингизни йиғинг, отангизга тош кўтарманг!

— Қанақа тош?

— Мусулмон фарзандисиз. Одамларга суянинг. Унутманг, Қуръони шарифда «кулли муслимина ихватун» дейилган!

— Бу нима дегани?

— Барча мусулмонлар оғи-ини!

— Йўқ, бизники бошқачароқ, — деди Сирож Соҳибов босиқлик билан, — буни ўзингиз ҳам биласиз.

— Биламан. «Бутун дунё йўқсиллари бирлашингиз» деб динга, имонга от солиб, одамларни бир-бирига қайраб, оламнинг тинчлигини бузяпсизлар. Бойларни ҳавас қилмаган, улардай бўлишни Оллоҳдан сўрамаган, улардан ибрат олмаган одамнинг косаси ҳеч ҳам оқармайди. Дунё дунё бўлибдики, бойлар қувғин қилинганини зоти башар кўрмаган. Эгалик ҳуқуқини тан олмаслик, ахир, бу инсоннинг тирик жон эканини ўйламаслик! Ўша гадойларнинг, ўша йўқсилларнинг илдизини биласизларми? — Ҳидоятилло ҳазрат куйиниб, кўнглидан ўтиб юрган сўзларни айтиб олишга шошилди. — Уларнинг илдизи ишёқмаслик, жонни койитишни истамаслик, каллани ишлатмаслик! «Бутун дунё йўқсилларини бирлаштираман» деганлардан биттаси сизми? Саробни тоғ деб, унга ўзингизни фидо қилиб, соғлиғингиздан, оилангиздан айрилибсиз! Ўша йўқсиллар сизга ўхшаган кўнгли пок кишилар ёрдамида ўзини тиклаб олиб, нега энди уларни авахтага ташлаяпти?

— Ташласа ташлар. Сизга нима? «Аввал таом, бад аз калом» деганлар. Қани, ўтиринг, чойингиз совиб қоляпти, — деди Сирож Соҳибов бошини тебратиб, вазминлик билан.

Ҳидоятилло ҳазрат супача ёнига дарров ўтириб, аввал нонга, кейин чойга шошилиб қўл узатди. Дастурхон йиғилгандан кейин Сирож Соҳибов Ҳидоятилло ҳазратга мутлоқ қарамай, Салмон ота билан юзма-юз ўтириб, у билан ёшлик йилларидаги воқеаларни биргалашиб эслагиси келди. Ҳидоятилло ҳазрат жимликни бузишга, уларни яна баҳсга тортишга мавриди тополмай, ухлаш учун одатдагидай бошини бутунлай буркаб олди. Сирож Соҳибовнинг назарида бу одам бошқалардай жўн суҳбатлашиб ўтиролмайди: рўбарўсида ким бўлмасин ё қопонғич итдай ташланади, ё сўзи сўзига тўғри келиб қолса, унинг қули бўлади-қўяди, ё ўзини бир-бир четкага олиб йўқдай бўлиб кўринади. Иккала қадрдоннинг ҳам суҳбатни давом эттиришга майли бўлмай, имо-ишора билан чироқни ўчириб, ўринларига чўзилишди. Иккалалари ҳам ҳозир Ҳидоятилло ҳазратни ўйлашар эди. «Наҳотки, унинг аччиқ гапларини кесадиган, уни довдиратиб қўядиган сўз топилмаса, бирор ҳақиқатни мисол келтириб, унинг бошини эгиб қўйиша олмаса, — Сирож Соҳибовнинг ич-ичини алам тирнади. — Ақлу идроким сусайиб бораётганга ўхшайди». Салмон ота эса гоҳ Ҳидоятилло ҳазратни, гоҳ Сирож Соҳибовни ўйлаб, гоҳ иккаласини бир-бирига қориштириб, худди баданни қичитадиган ўт устида ётгандай туни билан ҳали у ёққа, ҳали бу ёққа ағанаб чиқди. Эрталаб ҳам овқат олиб келадиган соқчидан бошқа ҳеч ким уларни безовта қилмади. Тушга яқин Сирож Соҳибовни олиб чиқиб кетишди. У бирор соатлардан кейин қайтиб келганда, хонада Ҳидоятилло ҳазратнинг ўзи ёлғиз эди. Ундан Салмон отани қачон чақиришганини сўрагиси келмади. Ҳидоятилло ҳазрат Сирож Соҳибовнинг гаплашгиси йўқлигини сезиб турса ҳам, тепасига келиб:

— Сўроққа чақиришибдими? — деб сўради.

— Ҳазрат билан мунозарани давом эттира беринглар, деди.

Тўғри жавоб ололмаслигини билган Ҳидоятилло ҳазрат ўзича ғудираб-ғудираб жим бўлди. Салмон ота кириб келганда у яна ўша саволни қайтарди. Салмон ота ҳам худди Сирож Соҳибов билан келишиб олгандай, унинг саволига қўл силтади.

— Ё қудратингдан, булар ким ўзи? — деди у тутоқиб. — Нималарингга keриласизлар! Сизлар худди мендай Шўронинг маҳбусисизларку?

Салмон отанинг жаҳли чиқиб, унга яқинлашиб бораётганини кўриб, Сирож Соҳибов «қўл кўтариш ожизлик белгиси» деб кўнглидан ўтказди. — «Ахир у тенгимиз эмас-ку». У Салмон отага алам билан:

— Лойга тош отманг, — деди.

— Мен лойми?

— Лойсиз!

— Аввал ўзингга боқ, кейин ноғора қоқ, деганлар. Ўзингиз тўридан гўри яқин одамсиз... Қани, ҳозир ойна бўлса, ўзингизнинг башарангизни бир кўрсангиз...

— Ойнага сиз қаранг, менинг қарашга ҳам, ўлишга ҳам вақтим йўқ!

— Вақтингиз йўқ, вақтингиз йўқ, — деди Ҳидоятилло ҳазрат гапдан қолгиси келмай, — Сиздайларни кўп кўрганман. Дунёга устун бўламан деб уриниб-уриниб, охири ерга ташланган қовун пўчоғидай сасиб-чириб адо бўлади.

— Сиз аламзадасиз, илдизингиз йўқлигидан аламзадасиз. Худди понаси тушиб қолган кетмон сопидай шилиқлаб турганингизга чидолмай кўринганга ташланасиз.

— Ҳали сизда илдиз бор-у, бизда у йўқми? Сизларнинг илдизларинг мақтанчоқлик. Сизлар ҳеч қачон «ўзим билсам бўлди» деб иш қилмайсизлар. — Ҳидоятилло ҳазрат лаблари титраб гапирди. — Сизлар ҳамиша «шу ишимни юқоридагилар кўриши, маъқуллаши, мукофотлаши керак» деб умидвор бўлиб турасизлар. Жамиятларинг ҳали ўзини ўнглаб олмай туриб, чиришни бошлади. Ўша одамхўр Ленинларингиз, — деди у қўрқмасдан, — бу жамият келтириб чиқарадиган порахўрлик, манманлик, хушомадгўйлик, исрофгарчилик авж олишидан қўрқиб ёзганини ўқиганмисиз? Итнинг феъли эгасига маълум-да!

— Қўрққан эмас, огоҳлантирган, — Сирож Соҳибов ғазабланди. — Ленинни ҳақоратлаганингиз учун тилингизни суғириб олиш керак.

— Қани, кучингиз етса, суғириб олинг. Юрагимдаги бу гапларни улардан яширсам ҳам, — деди Ҳидоятилло ташқарига имо қилиб, — сизлардан яширмайман. Ахир сизлар халқ душмани-ку? Сизларнинг бу ерда мен билан рўбарўма-рўбару туришингизнинг ўзи жамиятингизнинг чириб бораётганига ишора эмасми?— Ҳидоятилло ҳазрат ҳужумни қўлдан чиқармасликка уринди. — Камина ҳожатул исломман. Бу ерга ҳам уни тарғиб этганим учун олиб келишган. Сизларни-чи? Хону амирларимизни, бегу бойларимизни йўқотиб, Шўро ҳукумати туғини кўтариб, йўқсиллардан чиқиб, фирқага раҳбарлик қилиб, охири нима кўрдиларинг? Бугун ўша ҳукуматларинг пешоналарингга «халқ душмани» тамғасини босиб, сизлар билан ким яқин бўлса, териб-териб соқчиларга топширишяпти. Бунга нима дейсизлар?

— Хатоларимиз йўқ эмас. — Сирож Соҳибов ғижиниб кетди. — Ана шу хатолар касофатидан биз бугун сизга ўхшаган текин томоқлар билан тенг бўлиб турибмиз. Аммо бу ўткинчи шабада. Шунинг учун ҳам ўзимизни у тоғдан-бу тоққа ураётганимиз йўқ, кўз ёши тўкаётганимиз йўқ! Шуни унутмангки, бизнинг жамиятни халқ бошқаряпти. Ленин айтгандай, биз энди ўз вазифамизни кечагидан кўра анча аниқроқ, равшанроқ биламиз: биз хатоларимизни тузатиш учун уларни рўй-рост кўрсатишдан ҳайиқмаймиз. Раҳбарларга келсак, улар бундан кейин ўзгариб туради, эплолмадими — четкага чиқариб қўйилади, халқ ўзгармайди, фирқамиз ўзгармайди. Шунинг ўзи илдизимизнинг абадийлиги эмасми?!

— Сиз ўзингизни ўзингиз билмаган, Ленининг ёлғон эртакларидан боши айланган, баландпарвоз гапларга ўч одамсиз. Сизнинг миянгизни заҳарлаб, кўзларингизни хиралаштириб қўйишган. Сиз энди энг оддий ҳақиқатни ҳам кўролмайсиз, қизил гаплардан бошқасини идрок қилолмайсиз! Аммо атрофингиздагилар ана шу ялтироқ сўзларингизни ақлдан деб, ундан қўрқишади. Донишманд деб, ҳурмати баланд деб, сиздан ҳадиксирашади.

— Бўлмаган гап!

— Сизнинг фаросатингиз эса, бунга ҳали ҳам етгани йўқ, — деди Ҳидоятилло ҳазрат Сирож Соҳибовга ачинаётганини билдириб, — азал-азалдан ҳикмат шуки, қайси амалдор қўрқоқ бўлса, ўз қўл остидаги кишилардан бирортасининг ўзидан ақлли, жасоратли бўлишини истамайди. Сизни бир амаллаб, суриб олишдими, энди яна «кўкараман» деб овора бўлманг.

— Сиз майда фикрлисиз. Сиз одамларни чалғитиш хаёли билан яшайсиз, — деди Сирож Соҳибов. У Салмон отага қараб, унинг лоқайд ҳолатини кўриб, ғаши келди, яна Ҳидоятиллога тикилди. — Сиз жамиятимизнинг жуда хавфли душманисиз!

— Нима деб ўйласангиз, майли, ихтиёрингиз, аммо ўша халқингиз, ўша жамиятингиз бугун мендан кўра сизни ўзи учун хавфли деб ўйлайди. Ҳали мени бўшатиб юборишади, сизга эса, озодликка чиқиш насиб этадими йўқми, якка-ёлғиз Оллоҳ билади.

ТАФАККУР ГУЛШАНИ

Яхши китоб муаллифнинг одамзод учун аталган тортиғидир.

Ж. АДДИСОН.

* * *

Кимки билимдонлиги ёки донолигини кўз-кўз қилса, унда билимдонлик ҳам, донолик ҳам йўқ деяверинг.

Э. ХЭМИНГУЭЙ.

* * *

Ҳақиқат аччиқ бўлса ҳам, унга қулоқ сол.

ҚОБУС.

* * *

Дилингдагини шартта айтишга ҳамма вақт тайёр турсанг, муттаҳам сендан қочади.

У. БЛЕЙК.

* * *

Хатоларингизни очиб ташлаган душман уларни хаспўшлайдиган дўстдан кўра анча-мунча нафли.

Леонардо ДА ВИНЧИ.

* * *

Дўстларнинг бўлар-бўлмас мақтовлари баъзан ўша мақтовларнинг самимийлигига шубҳа туғдирар экан, унда душманларнинг ҳасадига тўла ишониш мумкин.

К. ИММЕРМАН.

Донолардан сабоқлар

ИМОМ АЛ-БУХОРИЙ ҲИКМАТЛАРИДАН

Ота-она фарзандга зулм қилса ҳам, улар ота-онага яхшилик қилавериши кераклиги ҳақида

Абдуллоҳ ибн Аббосдан ривоят қилинади. «Қайси бир мусулмон фарзанди савоб умиди билан эрталаб ота-онасини зиёрат қилса, Аллоҳ таоло унга жаннатдан иккита эшик очади. Агар улардан биттасини зиёрат қилса, унга жаннатнинг бир эшигини очади. Бола ота-онасидан қайси бирини хафа қилса, уни рози қилмагунча Аллоҳ таоло ундан рози бўлмайди», — дейдилар. Шунда бир киши: «Агарда ота-оналар болага зулм қилса, бола нима қилиши керак?» — деб сўради. Абдуллоҳ: «Агар улар болага зулм қилсалар ҳам, бола уларни ранжитмаслиги керак», — дедилар.

ОТА-ОНАНИНГ ДУОСИ ҲАҚИДА

Абу Ҳурайра айтдилар: Расулуллоҳ: «Уч тоифа кишиларнинг дуоси ҳеч шубҳасиз Аллоҳ таоло қошида мақбулдир: мазлум кишининг дуоси — мусофирнинг дуоси ва ота-онанинг дуоси», деганлар.

КЕЛИНГ, ТИЛИМИЗНИ ҚАЙРАБ ОЛАЙЛИК ЁКИ МАҚОЛЛАР ИЗОҲИ

ЁТДАН АЙТИБ ЮБОРСАНГ, ЧЕТДАН АЙТГАН БЎЛАСАН

Халқимиз меҳмондўстликни азалдан улуғлаб келган ва ўз меҳмондўстлиги билан қадимдан машҳур бўлган. Халқ ўртасида меҳондўстлик, меҳмоннавозлик билан боғлиқ бўлган бир қатор таомиллар, тартиб-қоидалар мавжуд. Кишиларни меҳмонга таклиф этиш одоби ва тартиб-қоидалари ана шулар жумласидандир. Мазмуни: «Бировни меҳмондорчиликка таклиф қиладиган бўлсанг, ўзинг бориб айт, ёхуд фарзандингдан, оиланг аъзоларидан, жуда бўлмаганда, энг яқин қариндошингдан бирини юбор. Бегона, ёт одамдан оғзаки айтиб юборсанг-у, у бориб: «фалон-фалончиникига борар экансиз» деса — ўрнига ўтмайди, меҳмонга таклиф қилаётган одамнинг кўнглига келади, ҳатто жаҳли чиқиб, уйингга келмайди ҳам», дейилмоқчи.

Шукроналик.

А. АБДУРАҲИМОВ сурат-лавҳаси.

ИБН СИНО ДЕЙДИЛАРКИ...

ШАФТОЛИ

...Пишган шафтоли меъда учун яхши бўлиб, унда овқатга иштаҳа туғдириш хусусияти бор. Аммо шафтолини овқат устига ейиш керак эмас, чунки уни бузади ва ўзи ҳам бузилади, шунинг учун уни овқатланишдан илгари ейиш керак.

Қуритилган шафтоли кеч ҳазм бўлади ва озиқлиги кўп бўлса ҳам яхши озиқ эмас.

Шафтолининг баргидан олинган суви қулоққа томизилса қуртларни ўлдиради; унинг, ёғи бош ярмининг оғришида, иссиқдан ва совуқдан пайдо бўлган қулоқ оғриқларига фойда қилади.

Халқ табобатчилигида шафтоли мевалари овқатни ҳазм қилдирувчи, қайт қилишни тўхтатувчи омил сифатида тавсия этилади. Шафтоли баргларининг шарбати ёки баргидан тайёрланган қайнатмадан ревматизм, бош оғриғи, баъзи ошқозон-ичак хасталикларини даволашда фойдаланилади.

Шафтоли баргларидан тайёрланган ванна экземага даво ҳисобланади. Гули ва ён барглари шираси болалардаги гижжаларни туширишда ёрдам беради. Уруғ қайнатмаси буйрак ва қовуқдаги тошни эритиб тушириш хосиятига эга.

Мевасини сувда қайнатиб тайёрланган қиёмдан гижжаларни тушириш ва юрак қисишини даволаш учун кунига 100 граммдан истеъмол қилиш тавсия этилади.

Буйрак, қовуқдаги тошни эритиш ва қийналиб сийишни даволаш учун шафтоли, қовун, турп уруғидан 24 граммдан олиб, 16 грамм асал ва шакар қўшиб аралашма тайёрланади ва ҳар куни наҳорда ейилади.

Наркоздан кейин ўзига келган одамга жарроҳ депти:

— Операция муваффақиятли ўтди.

— Раҳмат, аммо менинг операция хонасига киришимдан мақсад водопровод жўмрагини тузатиш эди.

* * *

— Кампир, кел, бир ёшлигимизни эслайлик.

— Майли. Бор, дарвозанинг олдига чиқиб, мени кутиб тур.

Чол чиқиб кута бошлапти. Бир соат, икки соат кутипти — кампирдан дарак йўқ. Роса совқотгандан кейин хонага кириб сўрапти:

— Ҳа, кампир, нега чиқмадинг?

— Ойим рухсат бермадилар.

* * *

Дорихонадан чиққан одамнинг орқасидан сотувчи етиб олиб, дейди:

— Ҳой, биродар! Ҳозир сиз глюконат-кальций олдингиз-а! Дарров қайтаринг.

— Нега?

Адашиб сизга цианистий-калий берибман.

— Мен уни ичиб қўйдим.

— Бўлмаса кассага 16 тийин қўшимча тўланг.

* * *

Магазинда ҳаммаёқ топ-тоза, кўзни қамаштирадиган даражада чиройли.

— Менга бир кило гўшт ўраб беринг.

Оппоқ халат кийган сотувчи жувон оппоқ қоғозни олиб дейди:

— Қани, беринг гўштингизни?

* * *

— Ўғлингиз имтиҳонларни яхши топширдими?

— Йўқ, унчалик эмас. Лекин унда айб йўқ. Болагинамдан туғилмасдан аввалги воқеаларни сўрашипти.

Ўзбек тансиқ таомлари

ГУРУЧ ЛАҒМОН

Бунинг учун доғланган ёғда тўғралган пиёз билан саримсоқни жазлайсиз, унча қизариб кетмасдан туриб «чумчуқ тили» қилиб майда тўғралган ёки мясорубкадан ўтказилган гўштқийма солиб аралаштириб турасиз, сели чиқа бошлаганда тўғралган помидор, чучук қалампир қўшасиз, помидор эзилганда сомонча қилиб тўғралган сабзи, турп, карам ҳамда қирқилган селдир ва укропни қаватлаб солиб, масаллиқнинг юзидан бироз ортиб турарли даражада сув қуйиб, оловини пастлатиб 1 соатча милтиратиб қайнатасиз.

Сўнгра туз ва таъбга кўра қалампир соласиз. Ушбу қайлага яна жанду ловиясининг думбилидан олиб, қузоқларининг пўчоғи билан бирга барчасини тўғраб солсангиз, янада тотли чиқади. Ёки жусай майсасидан қирқиб солсангиз ҳам бўлаверади.

Дастурхонга тортишда косаларга пиширилган гуручдан ярим-ярим солиб устидан иссиқ қайлани қуясиз. Алоҳида идишларда узум сиркаси ва лозижон келтирасиз.

ҚИЙМА ДИМЛАМА

Ушбу тансиқ таом ёғсизроқ қўй ё мол гўштининг сон қисмидан тайёрланади. Бунинг учун гўштни ё чумчуқ тили қилиб тўғраш, ёки қиймалаш зарур. Қиймага туз, зира ва мурч сепиб, пиёзни майин тўғраб қўшиб мижийсиз ва олиб қўятурасиз. Саримсоқ пиёзнинг узун-узун танасидан олиб, учидан гажагини кесиб ташланг, яхши ювиб, узунлигини 4-5 сантиметр келадиган қилиб қирқинг. Товада ё қозонда ёғни доғлаб, қиймани солиб ковлаб-ковлаб, чала қовуринг, устидан бир пиёла сув севалаб саримсоқ танасини солиб, аралаштириб димлаб қўйинг. Олови дарҳол пастлатилиб 40 дақиқагача дам еб тургандан сўнг таом тайёр бўлади. Дастурхонга тортишда ликопчаларга тақсимлаб алоҳида идишда сабзавот гарнир ёки салат берасиз, шишачада узум сиркаси ҳам қўйилади.

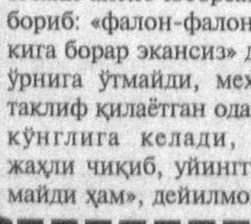

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР:
Парламент 33-57-34;
Хатлар 33-07-48;
Мерос ва қадриятлар 36-29-89;
Қишлоқ хўжалиги 36-07-94;
Иқтисодиёт 36-36-65;
Маънавият 36-35-60;
Тунги муҳарририят 33-10-28.
Эълонлар 36-09-25, Вахтёр-33-10-60

МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — И. Ўтбосаров.
Навбатчи — А. Абдураҳмонов.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 0001   Буюртма Г. — 0444   31671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ.   Офсет усулида босилган.   Қоғоз бичими А—2   **Босишга топшириш вақти—21.00**   **Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.**

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси.   Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.   Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.   Босишга топширилди — 23.05   1 2 3 4 5 6